

„20 ГОДИНА МОГ ПОСТОЈАЊА!“

ЕХО

49

ЧАСОПИС СРЕДЊЕ ШКОЛЕ БРУС

49

ГОДИНА XX * БРОЈ 49 * БРУС * МАРТ 2020.

ОБИЋИМО
БЕРОВО

ИНТЕРВЈУ СА
ДИРЕКТОРКОМ

ЕХОВА
РАЗГЛЕДНИЦА

ЕХО ПРИЧА

СТАТИСТИКА КАО ПРИПРЕМА
ЗА ДАЉИ ЖИВОТ

ЕХОВ УМЕТНИЧКИ
КУТАК

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ...?

О ВИРУСУ КОРОНА ИЗ
УГЛА
СРЕДЊОШКОЛАЦА

„ДОБРОДОШЛИ У
КАБАРЕ“

ГЕНЕРАЦИЈА
2019/2020.

КУВАРСТВО – ВЕШТИНА
И ЗАДОВОЉСТВО

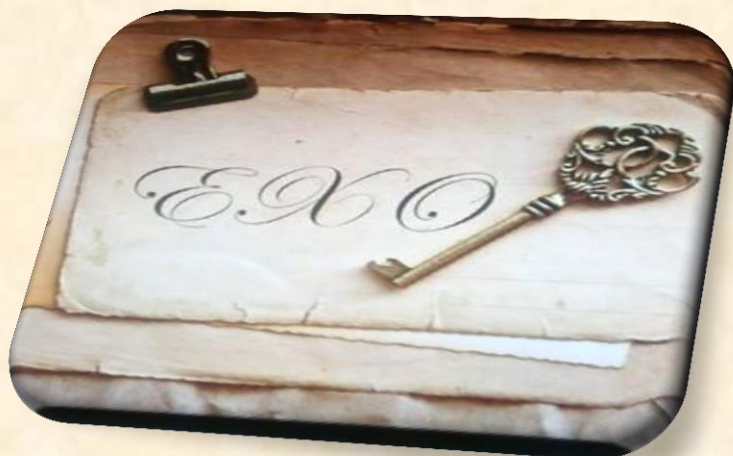
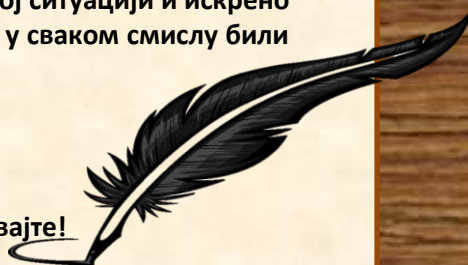
ОД ИДЕЈЕ ДО ПРВОГ
МЕСТА

РЕЧ УРЕДНИКА

Драги еховци, добро дошли!

У јануарском броју смо напоменули да ову годину започињемо еховски, па зашто не бисмо тако наставили и у овом броју. Оно што обележава ову годину, а нарочито школску годину, јесте ванредно стање настало због вируса корона. Ипак, оно што обележава ову годину јесте и двадесет година постојања часописа „Ехо“ Средње школе у Брусу. Ова школска година се неће завршити као и све остале, Дан школе се неће обележити као и сваке претходне године, али нас то не спречава да обележимо ову значајну годишњицу постојања нашег и вашег „Еха“. Моћи ћете да видите како је све изгледао часопис из броја у број, ко га је све уређивао, ко је све говорио за њега. Као и у сваком броју, неизоставне су препоруке књига и филмова, али и спортских активности. Мноштво интервјуа краси овај број, а ту су и наши овогодишњи матуранти које испраћамо у даљи живот и на овај начин. Нисмо заборавили ни нашу побратимску школу из Берова, нити оно што је део наше културе а то су наши писци. Искрено се надамо да ћете уживати у овом броју чији смо део морали посветити и насталој ванредној ситуацији и искрено се захваљујемо свима који су у сваком смислу били уз нас у овом броју.

Еховски поздрав и уживајте!

Главни и одговорни уредник
Марија Стошовић, професор српског
језика и књижевности

Заменик уредника
Нина Раичевић IV1

Техничка обрада
Перица Стевановић, професор
информатике и рачунарства

Лектура и коректура
Марија Стошовић, професор српског
језика и књижевности

Аутори текстова (чланови Новинарске
секције, остали ученици и професори)

Ана Арсић IV2
Филип Вукојичић IV1
Саша Ђидић III2
Анђела Здравих IV2
Мануела Јовановић II2
Милош Кнежевић III1
Ана Лукић IV1
Катарина Милисављевић III1
Анђела Миљковић III2
Анастасија Миљојковић IV2
Лазар Поповић III2
Катарина Радмановац IV2
Иван Радмановић IV1
Нина Раичевић IV1
Даница Рилак IV1
Петар Рилак IV2
Наташа Савић IV1
Невена Симић IV1
Љубица Станковић IV2
Нађа Шиљић IV1
Ана Шовић III1
Снежана Миладиновић, професор
социологије

е-mail адреса часописа:
novinarska.sekcija.brus.@gmail.com

САДРЖАЈ

- 4 ИНТЕРВЈУ СА ДИРЕКТОРКОМ ВЕСНОМ МАРИНКОВИЋ
СТАТИСТИКА КАО ПРИПРЕМА ЗА ДАЉИ ЖИВОТ 6
- 7 ОД ИДЕЈЕ ДО ПРВОГ МЕСТА
ВАЖНО ЈЕ УЧЕСТВОВАТИ... И ПОБЕДИТИ 8
- 10 КУВАРСТВО - ВЕШТИНА И ЗАДОВОЉСТВО
ПРОФЕСОР ПА ПЕСНИК ИЛИ ПЕСНИК ПА 12
- 14 АКИВАН(А) САМ ЈА, АКТИВАН(А) СИ ТИ...
ГЕНЕРАЦИЈА 2019/2020. 19
- 22 ДИГИТАЛИЗАЦИЈА КЊИЖЕВНЕ ГРАЂЕ
УМЕТНИЧКИ ФЕСТИВАЛ 360° 24
- 26 SERBENGLISH - ЈЕЗИЧКО САМОУБИСТВО?
„20 ГОДИНА МОГ ПОСТОЈАЊА!“ 27
- 28 ФОТО-АЛУМ
ЕХОВА РАЗГЛЕДНИЦА 30
- 32 СЕТИМО ИХ СЕ...
ФАУСТ И ДАНАШЊИЦА 34
- 35 ОБИЋИМО БЕРОВО И САЗНАЈМО НЕШТО О ЊЕМУ
„МАТИЧАР“ 36
- 37 „ДОБРОДОШЛИ У КАБАРЕ“
ШАХ 38
- 39 СТИЛ ЖИВОТА
УНИВРЗУМИ ПОЈЕДИНАЦА - КЊИГЕ 40
- 42 СЕДМА УМЕТНОСТ
МУЗИЧКА ЛЕСТВИЦА 43
- 44 ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ...?
О ВИРУСУ КОРОНА ИЗ УГЛА СРЕДЊОШКОЛАЦА 46
- 53 СУПЕР ТЕСТ
ЕХО ПРИЧА 54
- 56 ЕХОВ УМЕТНИЧКИ КУТАК

Интервју са директорком Весном Маринковић

Гимназија у Брусу почела је са радом школске 1962/63. године као одељење Гимназије у Крушевцу. Данас ради као самостална образовно-васпитна установа и има више профила – општи смер гимназије, економски техничар, финансијски администратор, туристички техничар, туристичко-хотелијерски техничар, кувар, конобар, информатички смер гимназије. Данас је на челу школе директор Весна Маринковић, наш први саговорник за овај мартовски и слободно можемо рећи бруски средњошколски број часописа.

ЕХО: Како су изгледали школски дани када сте Ви ишли у нашу школу?

ВЕСНА МАРИНКОВИЋ: То је било давно. Тада је систем образовања био доста другачији него данас. Само сам први и други разред похађала овде, а трећи и четврти у Тринаестој београдској гимназији у којој сам учила друштвену групу предмета. Ми смо били бројна генерација. Одморе смо проводили заједно, у школском дворишту. Били смо веома блиски, бринули смо једни о другима и међусобно се помагали на часовима, у школи али и ван школе. Старији су пазили на млађе. Водили смо рачуна о томе да будемо добри другови. Што се тиче наставе, знање је морало да буде на високом нивоу, имали смо разноврсну опрему, морали смо да поштујемо професорску реч, чак и када нисмо били сагласни са њом. У животу једног ученика није се много тога променило, потребе ученика су остале исте, зачињавања, игре. Једина огромна разлика јесте доступност интернета и отуђивање ученика једних од других. Некада само били упућени једни на друге и жива реч је била наш начин комуникације, а она је и условила блискост и пријатељства

ЕХО: Да ли Вам се променио угао гледања ученика са места директора у односу на период када сте били професор?

ВЕСНА МАРИНКОВИЋ: Не, нимало се није променио. Период када сам била професор донео ми је много искуства, знања. Много тога сам научила од својих ученика. Тада сам се трудила да им пренесем знања која имам, а сада са места директора обраћам пажњу на све ученике ове школе и покушавам да их усмерим на бригу о другима, неговање емпатије, наравно заједно са мојим колегама. У ово време то јесте свакако јако тешко, због отуђивања младих једних од других.

ЕХО: Када је реч о редовној настави, које нове перспективне смерове размишљате да уведете?

ВЕСНА МАРИНКОВИЋ: Ми смо прошле године успели да оформимо одељење за ученике са посебним способностима за информатику и рачунарство. Није било лако али то је свакако један одличан смер који је врло атрактиван и перспективан. Ученици тог одељења су одлични ученици.

Размишљамо о новим смеровима, али то је веома тешко због све мањег броја ученика. Свака наредна генерација броји све мање деце у нашој општини.

ЕХО: Наша школа може да се похвали високим пласманима на такмичењима из различитих предмета. Ове године у нашој школи се одржава такмичење из предмета Статистика. Да ли можете да нам кажете нешто више о томе? Шта мислите о нашим такмичарима генерално?

ВЕСНА МАРИНКОВИЋ: Ми имамо сјајне ђаке. Оно што је још фасцинантно јесте да ми имамо мали број одељења у свим профилима и два одељења гимназије. У поређењу са успехом школа које су специјализоване и имају већи број одељења, наш успех стварно јесте велики. Поносна сам на своје ученике, нарочито када могу да кажем да је ученик наше школе државни првак. Волела бих да у будућности имамо још више такмичара.

ЕХО: Шта мислите о раду Ученичког парламента? Како Ви сарађујете са њима?

ВЕСНА МАРИНКОВИЋ: Ученички парламент може да уради много. То зависи од генерације до генерације. Имали смо такве генерације које су својим идејама и жељама стално нешто тражили. Једва смо их пратили, али трудили смо се да им увек будемо подршка за све оно што су желели. Задовољна сам

њиховим радом али сам такође сигурна у то да могу много више. Мислим да је кључни проблем то што само по неколико ученика активно учествује. Мислим да је узрок томе то што се олако бирају представници одељења за Ученички парламент. Ученички парламент има улогу да представи жеље свих ученика и да те жеље упути школи, како би се оне уважиле. Желимо да Ученички парламент наступи са својим идејама, креативним или истраживачким, и упути на проблеме ученика и њихова интересовања.

ЕХО: Да ли мислите да бисмо могли једном недељно да имамо БИОСКОПСКИ ДАН или неку сличну активност? Можда и музику на одморима, као мало енергије и мотивације за часове.

ВЕСНА МАРИНКОВИЋ: То су сјајне идеје. После тих филмова можете да направите и дискусије о њима. Они могу бити различитих жанрова. Музику смо и ми имали када смо ишли у школу. Музика јесте уметност која је данас саставни део човекове свакодневнице. Ми сада немамо звучнике по учионицама, али можете да пуштате музику у главном холу. Само треба да покажете иницијативу и ми ћемо изаћи у сусрет.

Ана Шовић III,

Статистика као припрема за даљи живот

Бак генерације Средње школе у Брусу школске 2018/2019. године је ученица економске школе – Селена Делчев. Поред тога што је понела ту титулу, наша Селена је нашој школи омогућила да буде у улози домаћина на Републичком такмичењу из предмета Статистика планираном 27. и 28. марта 2020. године. Иако се због ванредне ситуације у нашој земљи то такмичење неће одржати, нашем ђаку генерације смо посветили неколико страница. Заједно са својом професорком статистике, Лидијом Дачковић, Селена је одговарала на наша питања.

ЕХО: Зашто је статистика важна уопштено гледано, не само као предмет у школи?

ЛИДИЈА ДАЧКОВИЋ: У данашњем информационом добу свет је пун података. Постало је правило да морамо усвајати и вредновати знатне количине података (на чије добијање се троше огромне количине новца) ако желимо добити квалитетан увид у текући развој догађаја. Подацима се мора дати смисао, а на основу њихове анализе доносити важне пословне одлуке. Управо за то је одговорна статистика, она даје смисао подацима. Ученици у школи кроз овај предмет науче да на адекватан начин обрађују те податке.

ЕХО: Можете ли да издвојите неку поруку којом бисте заинтересовали ученике да се пријаве на такмичење из предмета Статистика?

ЛИДИЈА ДАЧКОВИЋ: Статистички начин мишљења једног дана ће за свакодневни живот грађана постати једнако неопходан као знање читања и писања.

ЕХО: На који начин припремате Вас за такмичење како бисте на прави начин припремили и ученике?

ЛИДИЈА ДАЧКОВИЋ: Припрема је систематска и континуирана. Поред тога што поседујем много литературе из ове области, стално се и едукујем путем стручних семинара и на тај начин употпуњујем своје знање. Такође, присутна је и сарадња са колегама из других економских школа са којима размењујем искуства и материјале из ове области.

ЕХО: Како видите себе у улози домаћина за предстојеће Републичко такмичење из Статистике? Да ли је то предност или мана?

ЛИДИЈА ДАЧКОВИЋ: Наравно да је велика предност, част и задовољство, не само за нашу школу, већ и за нашу општину. У нашој Средњој школи постоји само једно одељење економске школе, а из тог одељења смо изнедрили једног ученика, непобедиву Селену која се такмичила са ученицима из специјализованих економских школа и победила. Хвала јој на томе. Зато у нашу школу 27. и 28. марта

долазе ученици економских школа са територије целе Србије да се такмиче из предмета Статистика. Трудићемо се да будемо најбољи домаћини и представимо нашу школу у што бољем светлу.

ЕХО: Када бисте издвојили три речи којима бисте описали предмет Статистика које би то речи биле?

ЛИДИЈА ДАЧКОВИЋ: За мене су то следеће три речи: податак (информација), анализа, публиковање.

ЕХО: Зашто је статистика важна уопштено гледано, не само као предмет у школи?

СЕЛЕНА ДЕЛЧЕВ: Статистика је свуда око нас. За сваку одлуку у животу водимо се неком статистиком. Сваког дана се сусрећемо са разним рачуницама (упоређујемо месечне трошкове и планирамо како да их смањимо за наредни месец, рачунамо просек у школи, на факултету итд.). Баш због тога што је свугде присутна, на сваком кораку, веома је важно да је разумемо.

ЕХО: Можеш ли да издвојиш неку поруку којом би заинтересовала ученике да се пријаве на такмичење из предмета Статистика?

СЕЛЕНА ДЕЛЧЕВ: На такмичење из тог предмета се нисам пријавила због неке награде или зато што ме је неко натерао на то, већ зато што ми се свидео предмет. Самим тим, када нешто волиш да радиш није ти тешко да одвојиш време за то и не представља ти неки терет. Без обзира што сам била матурант, што сам имала обавезе у школи и вежбала математику за пријемни, увек сам нашла времена и за статистику. Вежбање статистике не одузима време, већ проширује знање и припрема те за стварни живот, стварну рачуницу. Такмичење из предмета Статистика није губљење времена, ако ти се свиђа требало би да покушаш. Без обзира на пласман, такмичење ће ти донети и већу

одговорност, зрелост, познанство и најважније – припремиће те за даљи живот.

ЕХО: На који начин треба да теку припреме за такмичење како би дошло до оваквог резултата на Републичком такмичењу?

СЕЛЕНА ДЕЛЧЕВ: Пошто сам ја знала још пре четврте године да ћу ићи на такмичење из Статистике, почела сам са припремама већ у септембру. У свему томе ми је највише помогла моја професорка (менторка) Лидија Дачковић која је на све начине покушавала да пронађе што више тестова, што више задатака како бисмо заједно прошле кроз све могуће „цаке“ које би могле бити на такмичењу. Вежбала сам кући сама, а за све недоумице које сам имала остајала сам после часова са професорком да ми објасни. Прошла сам много задатака, ни сама не знам колико, али срећна сам што се на крају мој труд исплатио.

ЕХО: Како се осећаш као неко ко је доделио нашој школи и општини улогу домаћина за предстојеће Републичко такмичење из Статистике?

СЕЛЕНА ДЕЛЧЕВ: Велика је част и задовољство знати да сте баш ви допринели да ваша школа буде први пут домаћин неког републичког такмичења. Средња школа је мени много помогла у одрастању, сазревању и даљем напредовању и зато ми је јако драго што сам на овај начин успела да се захвалим школи и професорима на свему и што сам, без обзира што сам завршила средњу школу, оставила неки траг у њој.

ЕХО: Када би издвојила три речи којима би описала предмет Статистика, које би то речи биле?

СЕЛЕНА ДЕЛЧЕВ: Статистика за мене представља одговорност, логику и корисност.

Новинарска секција

ОД ИДЕЈЕ ДО ПРВОГ МЕСТА

Једно од тих такмичења је одржано у Крушевцу, у оквиру Регионалног иновационог стартап-центра Расинског округа, јуна школске 2018/2019. године под називом Такмичење за најбољу бизнис идеју у Расинском округу. Од пријављених 300 учесника из средњих и виших школа, као и са факултета, нашу школу су представљали ученица трећег разреда економске школе Виолета Вукојевић, са својом професорком Снежаном Шовић (професор економске групе предмета), и ученик трећег разреда економске школе Милан Миликић, са својом професорком Виолетом Аздејковић (професор економске групе предмета).

Ученица Виолета Вукојевић је себи и нашој школи донела Специјалну награду, а ученик Милан Миликић је освојио прво место. Професорка Виолета Аздејковић, његов ментор, истиче да је од почетка, од прве године средње школе, показивао велико интересовање за предузетништво. У њему је препознала и креативност, а показивао је и велику спретност у коришћењу компјутера. Успех препознаје и у његовој амбицији из које се изродила сама идеја да оде на то такмичење. Представио је своју идеју која је модерна и

Једна од секција наше школе јесте Предузетништво која је показала одличан рад и сарадњу са осталим секцијама, пре свега Ликовном, и то у организовању разних продајних изложби за значајне празнике, као и у такмичењима.

несвакидашња, што су судије и уочиле, чак му је била понуђена и финансијска помоћ да изради ту своју идеју.

На питање како је изгледало само такмичење, професорка Виолета наводи: „Имали су задатак да прво пошаљу своје идеје а потом и презентације на имејл-адресу Регионалног иновационог стартап-центра где су они изабрали најбољих тридесет. Они су потом били награђени тродневним кампованем у Врњачкој Бањи, где су се и едуковали о неким стварима везаним за бизнис план. Касније су дорађивали своје презентације, тј. саме идеје, где јес изабрано најбољих петнаест, да би у самом финалу биле само три“.

Нешто више о самој бизнис идеји рећи ће нам Милан Миликић.

ЕХО: Која ја била твоја бизнис идеја?

МИЛАН МИЛИКИЋ: Памтена кацига, са сигнализацијом која треба да буде као показивач правца и стоп-светла на ауту.

ЕХО: Како она функционише?

МИЛАН МИЛИКИЋ: Преко блутута, има прекидач на волану који када се притисне са леве стране на кациги почиње да светка сијалица са леве стране и супротно.

ЕХО: Кома је све намењена та кацига?

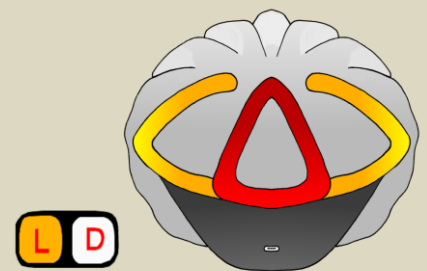
МИЛАН МИЛИКИЋ: За најугроженије учеснике у саобраћају, а то су бициклисти.

ЕХО: Како си дошао до те идеје?

МИЛАН МИЛИКИЋ: Тако што и сам волим да возим бицикл, и некада је стварно тешко да се возачу иза објасни наш следећи покрет.

ЕХО: Шта си добио као награду за освојено прво место?

МИЛАН МИЛИКИЋ: Добио сам ваучер од хиљаду евра за школовање у економској школи и 15 000 динара у готовини. Морам да напоменем да сам веома захвалан свом ментору, професорки Виолети Аздејковић, првенствено због подршке и сваке помоћи коју ми је пружила.

Ана Арсић IV₂

Катарина Радмановац IV₂

ВАЖНО ЈЕ УЧЕСТВОВАТИ... И ПОБЕДИТИ

Школске 2018/2019. године ученици Средње школе у Брусу учествовали су на многобројним такмичењима и тако показали да је заиста важно учествовати, а зашто не и победити. Учествовали су на општинским, окружним и републичким такмичењима из математике, историје, књижевне олимпијаде, српског језика и језичке културе, физике, хемије, фудбала, кошарке, атлетике, рачуноводства, статистике, пословне економије, биологије, француског језика. И ове године се можемо похвалити првим местима и многим другим освојеним местима на свим нивоима такмичења.

Сања Ђокић 13, 1. место у дисциплини скок удаљ, професор Владимир Кнежевић

РЕПУБЛИЧКА ТАКМИЧЕЊА

- Селена Делчев IV3, 1. место из статистике, професорка Лидија Дачковић
- Селена Делчев IV3, учешће из математике (7. место), професорка Даница Јанић
- Анђела Миљковић II2, 3. место на поетском конкурсима „Десанка Максимовић“, професор Љубиша Красић
- Кристина Дељанин III3, 3. место у џудоу
- Милош Кнежевић II1, 2. место на европском такмичењу Willkommen, професорка Невена Ристивојевић
- Ива Дачковић II2, 3. место на европском такмичењу Willkommen, професорка Емина Марковић Ђурковић
- Ленка Вукајловић II2, учешће (4. место) на европском такмичењу Willkommen, професорка Емина Марковић Ђурковић
- Катарина Радмановац IV3, учешће (9. место) из рачуноводства, професорка Виолета Аздејковић
- Димитрије Марковић IV2, учешће на Математичкој олимпијади, професорка Љиљана Јанковић
- Емилија Недељковић III1, учешће на Математичкој олимпијади, професорка Љиљана Живанчевић
- Михајло Марковић II2, учешће на Математичкој олимпијади, професорка Љиљана Живанчевић
- Михајло Марковић II2, учешће из хемије, професор Драган Миљковић
- Анастасија Милановић II2, учешће на Математичкој олимпијади, професорка Љиљана Јанковић
- Невена Недељковић II2, учешће на смотри рецитатора „Песнице народа мог“, професорка Маја Грујић Ристић
- Војин Кнежевић II1, учешће из српског језика и језичке културе, професор Љубиша Красић
- Магдалена Петровић IV4, учешће из агенцијског и хотелијерског пословања, професор Милош Грбић
- Виолета Вукојевић II3, учешће из Предузетништва, професорка Виолета Аздејковић
- Јован Чоловеић IV2, учешће из историје, професорка Марина Младеновић
- Владислав Шћепановић II2, учешће из историје, професорка Марина Младеновић
- Вељко Симић II2, учешће из историје, професорка Марина Младеновић
- Сања Ђокић 13, учешће (5. место) у дисциплини скок удаљ, професор Владимир Кнежевић

Селена Делчев IV3, 1. место из статистике, професорка Лидија Дачковић

МЕЂУОКРУЖНА ТАКМИЧЕЊА

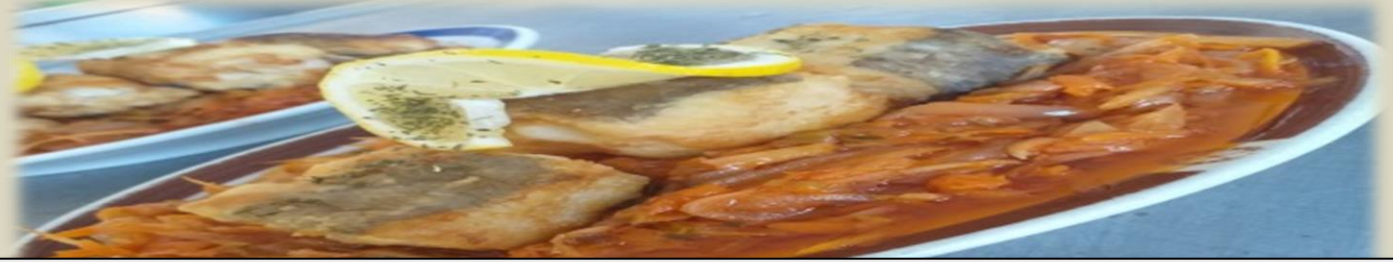
- Сања Ђокић I3, 1. место у дисциплини скок удаљ, професор Владимир Кнежевић
- Невена Недељковић I2, 2. место у дисциплини трчање на 400м и 2. место у дисциплини штафета 4x100м, професор Владимир Кнежевић
- Ива Дачковић II2, 2. место у дисциплини штафета 4x100м, професор Владимир Кнежевић
- Емилија Недељковић III1, 2. место у дисциплини штафета 4x100м, професор Владимир Кнежевић
- Јована Ђокић III3, 2. место у дисциплини штафета 4x100м и 3. место у дисциплини трчање на 100м, професор Владимир Кнежевић
- Кристина Дељанин III3, 3. место у дисциплини трчање на 800м, професор Владимир Кнежевић
- Нина Раичевић, 3. место у дисциплини скок увис, професор Владимир Кнежевић
- Нађа Шилић, учешће (4. место) у дисциплини бацање кугле, професор Владимир Кнежевић
- Виолета Вукојевић II3, 3. место из Предузетништва, професорка Виолета Аздејковић
- Милан Миликић, II3, учешће из Предузетништва, професорка Виолета Аздејковић
- Немања Радмановац II3, учешће из Предузетништва, професорка Виолета Аздејковић
- Милица Кричак II3, учешће из предузетништва, професорка Виолета Аздејковић
- Александра Станковић II3, учешће из предузетништва, професорка Виолета Аздејковић

ОКРУЖНА ТАКМИЧЕЊА

- Невена Недељковић I2, 1. место на смотри рецитатора „Песнице народа мог“, професорка Маја Грујић Ристић
- Мануела Јовановић I2, 2. место из Књижевне олимпијаде, професорка Маја Грујић Ристић
- Анастасија Милановић I2, 3. место из српског језика и језичке културе, професорка Маја Грујић Ристић

- Сара Стојановић I2, 3. место из српског језика и језичке културе, професорка Маја Грујић Ристић
- Војин Кнежевић I1, 2. место из српског језика и језичке културе, професор Љубиша Красић
- Анђела Раденковић II1, 3. место из српског језика и језичке културе, професор Љубиша Красић
- Катарина Милисављевић II1, учешће из српског језика и језичке културе, професор Љубиша Красић
- Анђела Здравих III2, 3. место из Књижевне олимпијаде, професорка Марија Стошовић
- Ива Дачковић II2, 3. место из српског језика и језичке културе, професорка Марија Стошовић
- Ива Дачковић II2, учешће из Књижевне олимпијаде, професорка Марија Стошовић
- Милан Миликић, 1. место на Такмичењу за најбољу бизнис идеју у Расинском округу, професорка Виолета Аздејковић
- Виолета Вукојевић, Специјална награда на Такмичењу за најбољу бизнис идеју у Расинском округу, професорка Снежана Шовић
- Михајло Марковић II2, 2. место из хемије, професор Драган Миљковић
- Димитрије Марковић IV2, учешће из математике, професорка Љиљана Јанковић
- Емилија Недељковић III1, учешће из математике, професорка Љиљана Живанчевић
- Анастасија Милановић I2, учешће из математике, професорка Љиљана Јанковић
- Ива Дачковић II2, учешће из математике, професорка Љиљана Живанчевић
- Исидора Џодић IV2, учешће из биологије, професорка Гордана Татић
- Бојана Павловић IV1, учешће из биологије, професорка Гордана Татић
- Владислав Шћепановић II2, 3. место из историје, професорка Марина Младеновић
- Вељко Симић II2, 3. место из историје, професорка Марина Младеновић
- Јован Чоловеић IV2, 3. место из историје, професорка Марина Младеновић
- Иван Радмановић III1, 2. место из атлетике, професор Владимир Кнежевић
- Урош Кнежевић I4, 3. место из атлетике, професор Владимир Кнежевић
- Урош Ђорђевић I4, учешће (4. место) из атлетике, професор Владимир Кнежевић
- Екипа дечака у Малом фудбалу, 2. место, професор Владимир Кнежевић
- Екипа девојчица у Малом фудбалу, 3. место, професор Владимир Кнежевић
- Кошаркашка екипа дечака, 3. место, професор Бојан Живанчевић

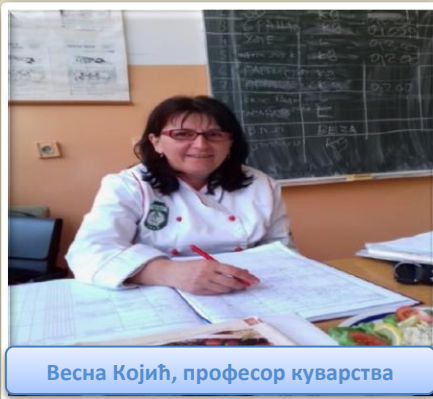
Новинарска секција

КУВАРСТВО – ВЕШТИНА И ЗАДОВОЉСТВО

Гимназијски смерови, економија, администрација, туризам, угоститељство, хотелијерство, куварство – одреднице наше Средње школе у Брусу. Међу ученицима ових смерова посебно место заузимају кувари и конобари који се, пуни позитивне енергије и оптимистичког духа, сваког дана залажу за рад, креативност и учење, трудећи се да кроз своје угоститељске способности учине ову школу бољом. Са њима обележавање многих значајних датума и празника протекне много боље, а увек су ту и да укажу на значај правилне и здраве исхране.

Сваке школске године професори и ученици овог смера обележавају Дан здраве хране, што самостално, што у сарадњи са професорима и ученицима осталих

Весна Којић, професор куварства

смерова, пре свега са професорком биологије, Горданом Татић. Ове школске године су у октобру тај дан обележили трибином под називом „Здрави стилови живота“, али се њихов рад не зауставља само на томе пошто учествују и на многим сајмовима и такмичењима – Међународни сајам вина у Жупи, Сајам туризма у Београду, „Изађи ми на теглу“.

Разговарали смо са Весном Којић, професором куварства, која је са нама поделила своја искуства и свој општи утисак о раду са

ученицима овог смера, али и један занимљиви рецепт. „Откако постоји, људска врста је имала потребу за храном тако да људски живот не може функционисати без свакодневног уноса хране. Из те потребе, у школама се одувек и изучавала вештина припремања хране. Виша лествица куварске вештине, кувања и припреме хране је гастрономија која се изучава на Високим школама у Београду и Факултету у Новом Саду, а потиче од грчке речи *gastri* (стомак) и *nomos* (знање, закон). Смер Кувар у нашој Средњој школи се изучава три године. Кроз школовање, ученици се упознају са животним намирницама, хигијенским стандардима, термичком обрадом и самом припремом јела домаће и

ГОВЕЋА САЛАТА

Кувано говеђе месо исећи на ситне коцке. У то додати исечени црни лук на ребарца, мало белог лука, капри, маслине (исецкане) и све помешати са мајонезом. Зачинити по укусу бибером и сољу. Ова салата може бити и комплетан оброк.

Пријатно!

кухиња других земаља које су се одомаћиле код нас. Настава се обавља кроз вежбе и практичну наставу у кабинету, до професионалне праксе и блок-наставе у угоститељским објектима наше општине. Прошле године су на пример две групе ученика обављале своју праксу и у Виминацијуму (Костолац), познатом археолошком налазишту. Групе наших ученика су мање, тако да су могућности за знање веће. Ми смо туристичко друштво, које све више путује и окрећући се томе наша општина иде у том правцу. Наши ученици се запошљавају у хотелима, на крузерима а имају могућности за отварање сопствених угоститељских радњи.“

"Изађи ми на теглу" - Анђела Грчак

Такође смо раговарали и са ученицом треће године овог угоститељског смера, Анђелом Грчак, која је, као и њена професорка, са нама поделила своје утиске о овом смеру, такмичењима и рецепт за своје омиљено јело које највише воле да спремају у школи.

„Донела сам одлуку да упишем угоститељски смер Кувар зато што сматрам да је то веома цењен и веома тражен посао, увек могу да се запослим, а поред тога доста и научим о храни. За ове три године мог школовања научила сам да припремам разна јела, учествовала сам на многим такмичењима и гостовала у многим емисијама. Као ученица Средње школе Брус учествовала сам два пута у такмичењу „Изађу ми на теглу“ – то је манифестација која се организује већ две године у нашем граду за Дане Бруса (Преображење), а на којој се припрема ајвар. Имала сам част да учествујем у емисији „Прело у мом сокаку“, где смо другарица и ја представиле јела из нашег краја глумици Нади Блам. Много ми је драго што сам имала ту част и учествовала у овој телевизијској емисији у којој сам доста тога и научила, било је веома лепо и једно је незаборавно искуство које ћу увек памтити“.

„Никада не можете да кажете да сте одличан кувар колико год да знате, кување и припремање хране се усавршава цео живот“, речи су ове младе, амбициозне и креативне ученице.

СМУЋ У МАРИНАТУ ОД ПОВРЋА

За 10 особа потребно је:

- 2 kg очишћене рибе са коском или 1,2 kg без коске
- 20 g соли
- 50 g брашна
- 300 g уља
- 200 g црног лука
- 200 g празилука
- 5 g бибера
- 3 листа ловора
- по 200 g букета гарни (шаргарепа, целер, першун и пашканат)
- 3 dl рибљег фонда
- 3 dl белог вина
- 50 g парадјз-соса
- 1 лист ловора
- 200 g лимуна

Припрема: Црни лук исечемо на ребарца, букет гарни сечемо на жилијен. Исечемо два до три парчета рибе у порцију, посолимо, побрашнимо и пржимо на уљу. Извадимо рибу из уља и у то уље ставимо црни лук, празилук, бибер и ловор. Пржимо док лук не постане стакласт, додајемо гарни-букет, налијемо рибљим фондом и белим вином. Када је поврће омекшало, додајемо парадјз-пире, лимунов сок, со, млевени бибер. То разлијемо у посуду и уронимо парче претходно испржене рибе. Декоришемо лимуновим соком, першуновим листом и кришкама лимуна. Сервирамо на тањир тако што стављамо на лист зелене салате.

Анђела Здравих IV₂

Анастасија Миљоковић IV₂

Са гостовања на Хепи телевизији

ПРОФЕСОР ПА ПЕСНИК ИЛИ ПЕСНИК ПА ПРОФЕСОР?

УЧЕНИЦИМА НАШЕ ШКОЛЕ КОЈИ УЧЕСТВУЈУ И ОСВАЈАЈУ МНОГА МЕСТА НА РАЗНИМ ТАКМИЧЕЊИМА, ПРИДРУЖУЈУ СЕ И НАШИ ПРОФЕСОРИ КОЈИ ТАКОЂЕ УЧЕСТВУЈУ НА МНОГИМ ТАКМИЧЕЊИМА. ЈЕДАН ОД ЊИХ ЈЕ ПРОФЕСОР СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ, ЉУБИША КРАСИЋ, КОЈИ ЈЕ ОСВОЈИО ПРВУ НАГРАДУ НА МЕЂУНАРОДНОМ КОНКУРСУ „МИЛОШ ВИДАКОВИЋ“ У ОПШТИНИ РУДО У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ ЗА ДОСАД НЕОБЈАВЉЕНУ ПЕСМУ „МЛАДА ГОЈКОВИЦА“.

ЕХО: Које Вам је звање драже, професора или песника?

ЉУБИША КРАСИЋ: Некако се оба истом снагом прожимају у мени, једно другом су и узрок и последица. Неретко ћете срести човека мог занимања, а да се не бави даљим радом у оквиру своје професије – кроз поезију, прозу, методичку, истраживачке и научне радове из области теорије и историје књижевности, књижевне критике, лингвистике, лексикологије...

ЕХО: Која Вам је главна инспирација у поезији и зашто?

ЉУБИША КРАСИЋ: Жена. Она је покретач свега и средиште сваке моје мисли. Ако бих мислио о времену које је садашње, прошло или будуће – оно би се лепило за њу и обликовало је. И тако обликована она би улазила у речи које су моје и безусловно им се давала. Ето зато!

ЕХО: Шта мислите о љубави као вечном мотиву?

ЉУБИША КРАСИЋ: Љубав је таква да вам дозвољава да будете јако прост и изаразито чулан човек. Љубав је таква да дозвољава тешке мисли у којима видите све страхоте, ако је нема. Ми смо ту негде, а добро је ако знамо где јесмо.

ЕХО: Можете ли ми нешто рећи о Вашој награди на међународном конкурсима „Милош Видаковић“ у општини Рудо у Републици Српској? Колико је та награда утицала на Ваше стваралаштво?

ЉУБИША КРАСИЋ: Република Српска је једна посебна прича за мене, прича пре свега о безусловној љубави према Србији. Осетио сам се јако вредним у окружењу грађана Руда. На конкурсима је награђена досад необјављена песма „Млада Гојковица“. Прва награда за песму међу 189 песника из Македоније, Србије, Црне Горе, Мађарске, Босне и Херцеговине и Канаде. Да ли је потврда да узалудно није бити песник у овом времену свакодневне уметности? Ма, и те како да јесте! Да ли је утицала – јесте, гони ме што пре крају четвртој књизи песама!

ЕХО: На шта сте највише поносни?

ЉУБИША КРАСИЋ: На сваку своју изговорену песничку реч, на сваку духовиту опаску својих ученика, на моје IV2 које је ушло у академски свет и моје I2 које свакодневицу даљине Прокупља и Бруса чини тако лако подношљивом.

ЕХО: Можете ли ми нешто рећи о драмском студију „Театар 15. Новембар“?

ЉУБИША КРАСИЋ: Е, о њима, на прави начин, можемо разговарати у неком посебном интервјуу. И тада ћу вам рећи и зашто ме нервирају, и зашто ме слушају, и зашто има лепоте у њиховом говору и када се љуте и када се смеју, и зашто нема даровитијих од њих, и зашто их поштујем, и зашто воле свој театар... и још, како би се рекло, хиљаду зашто!

Саша Ђидић III₂

Млада Гојковица

не смеј им се тако и не зови их, мила моја
разидали су све и са ко зна чијих страна донели камен
и речи више није, у њиховом вриску нема музике, нема благослова

не инати ми се,
знаш да ћу овако искежен од радости мајчине ципеле да ти обујем
и пустим те, тако мокру и брашњаву, да ходаш по дечијим сновима

како си ми далека, мила моја
са колена свет изгледа другачије и
њихове речи су велике док се сашаптавају, издајице
стотине руку пало ми је по плећима и
подижу ме они што ти у дојке гледају

не храбри ме и не терај,
и куда ћу кад нема куће где ћу јести хлеб,
кад немам куће где ћу заноћити

и сећај се увек, мила моја
колике сам куле палио да би се ти, док гола из реке излазиш, угрејала

АКТИВАН(А) САМ ЈА, АКТИВАН(А) СИ ТИ...

ДАН ШКОЛЕ 2019.

Због тренутне ситуације у целом свету, па и у нашој земљи, а узрокованом вирусом корона, школе наставу одржавају електронским путем а све школске и ваншколске активности су или одложене или се неће ни одржати.

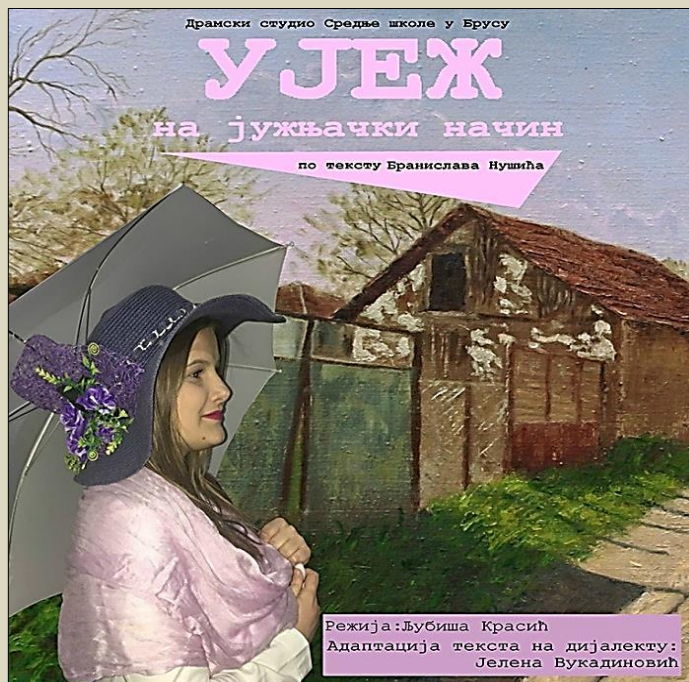
Тако је наша Средња школа у Брусу требало да обележи Дан школе 29. марта ове године, односно, педесет и седам година свог постојања. Због наведеног разлога, тај значајан дан није обележен па ћемо се присетити како је тај дан обележен прошле године. Уз пригодан програм који су професори и ученици припремили, доделу похвалница и награда ученицима и професорима који су освојили одређена места на такмичењима, обраћање председника општине и директорке, филм о нашој школи који су припремили наши ученици, рецитације, неколико песама школског бенда „Мит“ и химну наше земље уз извођење нашег хора, овај дан је протекао веома лепо. Не заборављамо ни присуство наше побратимске школе из Македоније, „Ацо Русковски“ из Берова, професора и ученика који гостују у нашој школи и граду при сваком обележавању овог битног дана.

ПРЕДСТАВА „УЈЕЖ“

Премијера представе „Ујез“ Драмског студија наше школе изведена је 29. марта поводом Дана школе 2019.

Можемо се похвалити великом посећеношћу. Подсетићемо вас да је први чин представе претпремијерно приказан 19. марта 2019. и био је део акције Ученичког парламента наше школе – *Буди хуман покажи срце* за Анастасију Гавриловић. Поред добре посећености, први чин је оставио изузетно јак утисак на бруску публику што је уједно и најавило добру посећеност предстојећој премијери. Током месеца априла прошле године, овом представом Драмски студио је гостовао у Прокупљу, као и у Александровцу. У току месеца, Драмски студио је у Брусу приказао и прву репризу представе, и то 20. маја. И прошле године Драмски студио био је део такмичарског фестивала Расинског округа ФЕДРАРО – наступио је 23. маја, у 20.30 сати, на позоришној сцени у селу Жабаре. Представу је режирао професор српског језика и књижевности, Љубиша Красић, адаптацију текста на дијалекту урадила је наставница српског језика и књижевности у Основној школи „Први мај“ у Влајковцима, Јелена Вукадиновић, а сама представа је одрађена на јужњачки начин по истоименој комедији Бранислава Нушића.

СВЕТИ САВА

Као и сваке године, тако је и ове наша школа обележила школску славу – Свети Сава. У Цркви Светог Преображења у Брусу, колачари наше школе, Братислав и Весна Којић, су у присуству великог броја ученика, радника наше школе и осталих грађана пресекли колач. Колач за следећу годину од њих је преузео Предраг Татић са својом породицом. Обележавање школске славе било је пропраћено и пригодним програмом.

МЕЂУНАРОДНИ ДАН ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Захваљујући Друштву МНРЛ „Пчелица“ Брус и професорки социологије Снежани Миладиновић, обележен је у нашој школи Међународни дан особа са инвалидитетом који се сваке године широм света обележава 3. децембра. У програму су учествовали и ученици наше школе и припадници „Пчелице“, који су уживали што у програму, што у посети и дружењу са ученицима наше школе. Друштво МНРЛ „Пчелица“ је посетило нашу школу на овај значајан дан, а у сарадњи и са УЖ „Калиопа“, како би се на овај начин придружили Светској кампањи „16 дана активизма“.

МЕЂУНАРОДНИ ДАН ЉУДСКИХ ПРАВА

Придруживање наше школе Светској кампањи „16 дана активизма“ не престаје обележавањем Међународног дана особа са инвалидитетом. Матуранти наше школе су са професорком социологије, Снежаном Миладиновић, а поводом обележавања „16 дана активизма“ и новогодишњих и божићних празника, посетили Друштво МНРЛ „Пчелица“ и заједно са њима осликавали новогодишње украсе. Циљ радионице је дружење, пружање подршке особама са сметњама у развоју и обележавање Међународног дана људских права који се широм света обележава 10. децембра. Украси и остали предмети који су при овој радионици осликани, изложени су у холу наше школе.

НАЦИОНАЛНИ ДАН КЊИГЕ

Поводом обележавања Националног дана књиге 28. фебруара, наша школска библиотека се одазвала позиву „Друштва школских библиотекара Србије“ и обележила овај дан.

Као и претходне године, у пет до дванаест окупили су се ученици одељења 12 наше школе у школској библиотеци да гласно читају оно што су заједно са библиотекаром Александром Радивојевићем и професором српског језика и књижевности Љубишом Красићем одабрали. Символично, „у 5 до 12“ је започето са гласним читањем, као јединственим и крајњим временом да се што боље и што више ради на култури говора, читања и образовања. Ученици су упоредо са читањем разговарали са библиотекаром и професором о прочитаном и сложили се заједно да никада није касно за читање.

ОСМОМАРТОВСКА ПРОДАЈНА ИЗЛОЖБА

Осмомартовска продајна изложба цвећа и осталих предмета одржана је у петак, 6. марта 2020. године. Професорка секције Предузетништво, Виолета Аздејковић, и професорка Ликовне секције, Сања Црноглавац Јовановић, у холу наше школе су са својим ученицима припремиле ову продајну изложбу.

СВЕТОСАВСКИ ТУРНИР У МАЛОМ ФУДБАЛУ

У спортској хали наше школе за школску славу, 27. јануара, одржан је Светосавски турнир у малом фудбалу за дечаке. Играли су подељени по годинама, а прво место су освојили ученици треће године свих смерова наше школе. За организовање турнира били су задужени професори физичког васпитања, Бојан Живанчевић и Владимир Кнежевић.

МЕЂУНАРОДНИ ДАН ПИСМЕНОСТИ

„Међународни дан писмености“ обележава се широм света 8. септембра. Због почетка школске године нисмо могли овај значајан датум обележити тог дана, већ 16. 9. 2019. године у виду јавног часа у холу школе, а након тога у Народној библиотеци у Брусу 19. 9. 2019. године. У том обележавању су учествовали

ученици одељења II1, II2, III2 и IV4, заједно са својим професоркама српског језика и књижевности, Мајом Грујић Ристић и Маријом Стошовић.

Неопходно је напоменути да је обележавање овог дана остварено као пројектна настава која је све више заступљена у школама. Низ активности је спроведено како би се обележио овај дан – ученици одељења IV4 имали су час у библиотеци одржаним у корелацији са школским библиотекарском Александром Радивојевићем, а један час у овом одељењу одржан је и у природи, где је задатак био да ученици опишу шта виде око себе, трудећи се да се што правилније изражавају. У одељењу II2 такође је одржан час у библиотеци у корелацији са школским библиотекарском. Тема је била: писменост, значај писмености и неговање језичке културе (усменог и писаног говора).

Током спровођења ових наведених активности извршена је корелација унутар предмета (повезивање књижевности, језика и језичке културе), корелација са историјом, са грађанским васпитањем и изборним пакетом: језик, култура и медији.

У току програма, ученици су и комуницирали са присутном публиком постављајући им одређена питања. На основу комуникације са публиком коју су чинили професори, ученици, њихови родитељи и остали присутни грађани закључено је следеће: да је писменост вештина. Једна од активности је била и прављење паноа од стране ученика одељења II1, II2 и IV4. Такође су обављене многе анкете (писменост у Србији, писменост у нашем граду, утицај интернета на писменост, мишљење грађана о писмености, утицај дигитализације на писменост) и одрађени извештаји након обрађених резултата анкетања, као и три презентације. Ученици су припремили и литерарне радове, драмски приказ (Дијалекти и правилан изговор), казивање стихова познатих српских песника, али и драмски приказ есеја „О култури“ Исидоре Секулић. На крају смо чули причу о Ђирилу и Методију, а све је било пропраћено и музичком пратњом школског бенда „Мит“.

МЕСЕЦ КЊИГЕ И МЕЂУНАРОДНИ ДАН ШКОЛСКИХ БИБЛИОТЕКАРА

Средња школа у Брусу започела је обележавање Месеца књиге и Међународног дана школских библиотекара већ средином октобра месеца. Одржан је угледни час из српског језика и књижевности у виду пројектне наставе 25. 11. 2019. године као круна активности које су спроведене у холу наше школе. Неке од тих активности које су спроведене су радионице које су одржале професорке српског језика и књижевности Маја Грујић Ристић и Марија Стошовић, реализатори пројектне наставе. Маја Грујић Ристић је са ученицима другог разреда гимназије, одељење II2, реализовала радионицу (двочас) у Дечјем одељењу Народне библиотеке у Брусу. Ученици су били подељени у четири групе и свака група је имала задатак да на што бољи начин представи, и у ствари, препоручи осталима по једну књигу. Пронађени су и препоручени интересантни сајтови који су тематски базирани на књизи, књижевности, књижевној критици, песништву и слично.

Марија Стошовић је одржала час у школској библиотеци у сарадњи са школским библиотекарком Александром Радивојевићем, и то са ученицима одељења IV2. Како књижевно дело не постоји и не може да живи без читаоца, о различитим врстама читања је и разговарано са ученицима. Пошто су то ученици матуранти, у виду професионалне оријентације исказивали су своја интересовања за одређене области, а која су била у вези са њиховим опредељењима за упис жељеног факултета. Библиотекар школе Александар Радивојевић је са ученицима разговарао о настанку библиотека и нивоима које свака библиотека садржи, где су ученици били усмерени на литературу која их је занимала.

Након одржаних радионица у библиотекама, истраживачких радова, прављења презентација и паноа обележили смо овај дан кроз презентацију у холу наше Средње школе. Овога пута Месец књиге је обележен кроз српску модерну, тако да су присутни могли боље “да се упознају” са њеним представницима, као и са најзначајнијим српским критичарима тог периода – Исидором Секулић и Јованом Скерлићем. Можемо слободно рећи да су овај свет и сам човек толико сложени да ће увек имати нешто ново да се открије и сазна. И ова генерација може да оплемени себе и свет у којем живи новим сазнањима. Пошто је то потпуно извесно, једина порука која би била достојна да се исказе на празнику књиге гласи: Читајмо!

ШКОЛА СКИЈАЊА 2019/2020.

И ове године наша школа је организовала Школу скијања на Копанику за све заинтересоване ученике наше школе. Уз професоре физичког васпитања, Бојана Живанчевића и Владимира Кнежевића, ученици су могли да науче да скијају, уживају у лепотама наше планине и дружењу и да развијају такмичарски дух.

РЕГИОНАЛНА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА САРАДЊУ МЛАДИХ (RYCO)

Организација Рајко је изведеница од акронима RYCO, тј. Regional Youth Cooperation Office, или на српском језику Регионална канцеларија за сарадњу младих. То је међународна организација основана 2016. године са седиштем у Београду, Скопљу, Приштини, Тирани, Сарајеву и Подгорици. Организација RYCO је организовала консултативне састанке са младима у региону са циљем да чује глас младих. RYCO жели да чује како млади виде досадашњу подршку RYCO-а кроз отворене позиве за пројекте, али пре свега да од младих добије конкретне предлоге како би у наредном периоду позиви за предлоге пројеката могли да изгледају. Ученици наше школе Анастасија Миљојковић, Саша Павличевић и Алекса Павличевић су имали прилике да учествују у RYCO консултацијама које су биле одржане 18. фебруара 2020. године у Новом Пазару. Наши ученици су узели учешће са врло корисним саветима и коментарима, допринели стварању јасније слике о томе како RYCO треба да креира своје позиве за пројекте и како да RYCO буде ближи и видљивији младима. RYCO је организација која повезује младе људе из различитих средина са истим циљевима и на тај начин их упознаје са различитим културама, обичајима, традицијом, становништвом. Придружите се.

Новинарска секција

Генерација 2019/2020.

Од уписа у први разред до данас, време је брзо прошло. Средња школа матурантима је омогућила стицање знања, развијање интересовања и доношење одлуке који факултет уписати. Интересовања ученика су различита када је у питању упис факултета, а у току су припреме за матурски и пријемни испит.

Гордана Татић

Гордана Татић (разредни старешина) За своје ученике бих могла рећи да су духовити и расположени за сарадњу. У протеклом периоду је било лепих и оних мање лепих треутака, али смо ипак проблеме решавали заједно, разговором, указивањем на грешке. Истакла бих велико учешће ученика у ваннаставним активностима, раду школе, припремању школских приредби и представа, раду секција и посебно учешће на такмичењима. Највише ми је драго што су одрасли у добре другове који су спремни да помогну једни другима.

Виолета Аздејковић

IV₃

Виолета Аздејковић (разредни старешина) Доста мојих садашњих ученика није желело да упише економију али временом су је прихватили и свидела им се. Ту се види њихово сазревање да прихвате судбину и потруде се да на крају извуку најбоље из себе. Иако веома мали број њих жели да настави са овом школом, желим им свима успеха у животу. Одељење ћу памтити по једном духовитом и интересантном ученику – Николи Смиљковићу.

Маја Грујић Ристић

IV₄

Маја Грујић Ристић (разредни старешина) Као разредни старешина одељења IV4, чији је образовни профил Туристички техничар, и које сада броји 24 ученика, могу најпре да изразим задовољство што је очигледно да су ти ученици израсли у младе људе који показују један врло солидан ниво зрелости. Наравно да је нешто тако и сасвим очекивања појава када су у питању матуранти. Међутим, неретко се дешава и то да се у њиховом узрасту може срести и једно неодговорно и незрело понашање као наставак нечега што обично започиње у виду „адолесцентског бунтовништва“. Нарочито ми је драго када се сетим тог одељења из периода од пре три и по године и упоредим то своје сећање са њима онаквима какви су данас. И они су, наравно, свесни промене која се догодила у њима, али сам ја као њихов разредни старешина, можда и више него други, у могућности да сагледам праве размере те промене која се догодила. Некада су то била деца, а сада су сви они, могу то слободно да кажем – зрели људи. Ја сам била сведок тог њиховог сазревања и њиховог проласка кроз неколико својих фаза током којих је заиста било потребно велико стрпљење. Међутим, све то кроз шта смо заједно прошли данас чини само једну скупину лепих успомена. То су данас зрели и одговорни млади људи, али не може се рећи да клице тих особина они нису носили у себи и пре неколико година јер, мислим да треба то истаћи, одељење IV4 је једно од ретких у школи које нема ниједног ученика који је претходне три школске године завршио са недовољним успехом. Има пуно разлога за претпоставку да ће и ову школску годину завршити у складу са том традицијом. Крај школске године је све ближи и сваки од тих ученика ће кренути својим животним путем. Њих тек чекају прави животни изазови, али и све оно лепо што прати животе младих људи. Неминовно је морало доћи до зближавања између њих и мене у протекле три и по године, као и до једног пријатељства које је условила вишегодишња сарадња. У том смислу, не само као разредни старешина, већ и као пријатељ, свима им у животу желим много успеха на свим животним пољима и у сваком послу ког се прихвате.

Горан Гашић

Горан Гашић (разредни старешина) Биле су разне фазе одрастања, почели смо као дечурлија, а одрасли су у много добре људе. Било је ту проблема, али много мање проблема колико добрих ситуација. У будућности их видим у овом за шта су се школовали, као добре конобаре и куваре на високим позицијама у нашим крајевима. То је дефицитарни кадар, тако да их видим као добре угоститеље. Памтићу их по веома добром расположењу и са минималним проблемима.

III₅

*Ана Арсић IV₂
Катарина Радмановац IV₂*

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА КЊИЖЕВНЕ ГРАЂЕ

У Народној библиотеци у Брусу је 26. и 27. децембра 2019. године одржана радионица са темом „Дигитализација књижевне грађе“.

Представник Народне библиотеке Србије, **Мирољуб Стојановић**, одржао је презентацију о едукацији у дигитализацији и представио Виртуелну библиотеку Србије – **COBISS** у сарадњи са професоркама српског језика и књижевности Мајом Грујић Ристић и Марјом Стошовић.

Ученици одељења II1, II2, III1 и IV1 Средње школе у Брусу били су активни и учествовали су у радионици, научили су како се врши дигитализација књижевне грађе, скенирање текстова и користи COBISS. Дигитализовали су школски часопис „Ехо“ и остале изабране текстове, учествовали су у скенирању дигиталне грађе и упознали се са врстама скенирања, типовима и врстама скенера:

- **Flatbed** – равни скенери,
- **Book scanner** – књижни скенери,
- **Document scanner** – документ скенери,
- **Једноставни скенери** – скенира страну по страну,

- **Проточни** – више страна аутоматски узима странице.

Ученици су такође прошли и обуку **Optical character recognition (OCR)** – Оптичко препознавање карактера. Овај програм служи за препознавање и издвајање текста из слике – скенирање докумената. Ови програми имају функцију да „читају“ скенирани документ (слику), препознају карактере на слици и креирају нови текстуални документ који се може читати или обрађивати.

ШТА ЈЕ ДИГИТАЛИЗАЦИЈА?

Дигитализација је процес очувања знања и духовности једне нације за будућа покољења. Процес дигитализације је претварање аналогног објекта, било да је он састављен од слова, бројева, симбола, графичког, звучног или видео-записа у дигитални документ/објекат. Извршен је процес превођења у машински читљив код – претварање аналогног сигнала у

дигитални сигнал. Извршени су стратешки принципи дигитализације културног наслеђа. Дигитализовано је културно наслеђе – јавно добро које треба да буде доступно најширем кругу заинтересованих, у мери која не нарушава правила заштите интелектуалне својине и приватности. Посебно треба водити рачуна о доступности дигитализоване грађе свим заинтересованим, без обзира на узраст, физичка ограничења, познавање језика и техничку обученост.

ЦИЉЕВИ ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ:

- заштита објеката културног наслеђа,
- стварање нове и допуна постојеће грађе,
- промоција, представљање и доступност културног наслеђа и ширење корисничке популације.

ОСНОВНИ ПОЈМОВИ У ДИГИТАЛИЗАЦИЈИ

- **Дигитални документ** је скуп података састављен од битова који представљају слова, бројеве, симболе, графичке, звучне и видео-записе.
- Основне **врсте дигиталних докумената** су: текст, слика, звучни запис и видео-запис. Врсту одређује садржај дигиталног документа.
- **Дигитални објекат** се састоји од дигиталног документа и одговарајућих метаподатака за тај документ.
- **Дигитална збирка** је скуп дигиталних објеката организованих по одређеном принципу са становишта садржаја и формата.
- **Дигитална библиотека** је скуп дигиталних збирки са алатима и методама за приступ, проналажење, избор, организацију и одржавање збирки.

ПРАВНИ АСПЕКТИ ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ:

- библиотека има обавезу да континуирано ради на дигитализацији библиотечко-информационе грађе и извора као дела културног наслеђа Србије;
- народна библиотека спроводи и координира послове на дигитализацији библиотечко-информационе грађе и извора у РС;
- ближе услове за дигитализацију библиотечко-информационе

грађе и извора прописује министар надлежан за културу.

АУТОРСКА И СРОДНА ПРАВА

- При креирању дигиталних докумената морају се поштовати ауторска и сродна права у складу са позитивним правним прописима.
- Библиотечко-информациона грађа и извори који су у јавном документу (над којима су истекла ауторска права) могу се дигитализовати без дозволе аутора.

ШТА СУ МЕТАПОДАЦИ?

Метаподаци су структурирани подаци о објектима културног наслеђа који омогућавају идентификацију, опис, управљање, приступ, коришћење и чување дигиталног ресурса у дигиталним репозиторијумима. Врсте метаподатака: описни, структурни, технички, административни, метаподаци о интелектуалним правима, метаподаци о заштити.

Шта нуди Виртуелна библиотека Србије на мобилним уређајима:

- претраживање грађе;
- преглед позајмљене грађе и продужење рока позајмице;
- резервација грађе, преглед и отказивање резервација;
- ретроспектива позајмљене грађе;

- преглед дуговања и ограничења;
- пријем електронских обавештења;
- претраживање и преглед информација о библиотекама;
- приказ локације библиотеке на карти и смернице за пут до изабране библиотеке;
- чување омиљених књига на Мојој полици;
- синхронизација корисничког профила мCOBISS и COBISS+;
- очитвање ISBN и ISSN бар-кодова.

Новинарска секција

Уметнички фестивал 360°

Центар за афирмацију младих уметника (ЦАМУ) је добровољно, невладино, неполитичко, непрофитно удружење основано 2018. године са седиштем у Брусу ради постизања циљева у области уметности, културе, образовања и екологије.

Удружење се бави уметничким, образовним, друштвеним, културним, еколошким и другим интересима, истовремено промовишући уметнике у областима ликовне уметности, музике, филма и анимације. Центар за афирмацију младих уметника (ЦАМУ) је посвећен постизању слободног, демократског, модерног, толерантног, ненасилног и културно освешћеног друштва.

Удружење се такође бави умрежавањем и сарадњом са другим организацијама у Србији и иностранству и до сада је организовало 46 манифестација различитих обима и тема, самостално или у сарадњи са другим организацијама, од којих су два уметничка фестивала организована у Брусу.

Брусјанка, бивша ученица наше школе и студент Филолошког факултета у Београду, **Катарина Вуковић**, представник је овог удружења који као разлог томе што се овај фестивал већ другу годину заредом одржава у Брусу, наводи још увек недовољно развијену културу, не-постојећу уметничку сцену, ангажовање младих и покретање локалне заједнице ка променама. У новембру 2019. године, неколико ученика наше школе је учествовало у овом фестивалу који је укључивао изложбе радова студената сликарства, креативне радионице за децу, чишћење градских паркова, пројекцију филма на отвореном и израду мурала у центру града, као и журку прослављања на крају успешног дана.

ЕХО: Како сте дошли до идеје да организујете ову акцију у нашем граду?

КАТАРИНА: Пројекат 360° је започет као идеја удруживања, дељења, борбе и превазилажења препрека.

Ја се иначе бавим евент-манаџментом годинама, тако да сам између осталог радила и фестивале. Оно што је свим фестивалима заједничко је да су сви настали из неке заједничке жеље за променом, најчешће у оквиру групе младих пријатеља. Када је моја организација добила одређене субвенције ове године у виду материјала, требало их је некако искористити, а на мени је било да одлучим где ћу их у Србији спровести у дело. Иако је спровести било шта у Брусу прилично компликовано, одлучила сам се да цео пројекат преселим баш ту. Довољно добро познајем тржиште и знам да Брус са својим неискоришћеним ресурсима има за будућност штошта да понуди.

Катарина Вуковић

ЕХО: Зашто сте изабрали баш Брус?

КАТАРИНА: Зато што када сам ја тамо одрасла, није било икаквих могућности за различитост. Чак си тада и могао да имаш неке изборе, а временом ми се чини да се они све више губе у мору неутентичности. Јако је битно да будемо искрени сами са собом и људима око себе, да истражујемо, грешимо и упознајемо себе, да се боримо и волимо. А некако ми се чини да у томе највише успевају креативни људи. Одбијање да се уклопе у безличност. Младима треба простора и прилика и могућности и то је оно што сам ја увек желела у Брусу да пронађем. Треба људима дати платформу на којој могу да покажу себе и своје радове.

ЕХО: Да ли бисте се вратили овде када бисте имали прилику и шта бисте саветовали младима: да остану или да оду?

КАТАРИНА: Ја лично имам прилику сваког дана да се вратим и у Брус и у Србију. Моји родитељи живе у Брусу и доста пријатеља ми је у Србији и даље. Али ја сам одабрала одговор НЕ. Наравно, то је мој избор и свако би требало да прави своје. То што се ја у Брус никада нећу вратити, не значи да саветујем људима да оду. Идите тамо где се осећате пријатно, признато, поштовано и најважније

од свега, тамо где можете да остварите своје снове. Где год то на свету било.

ЕХО: Од свих дешавања на фестивалу које се вама највише допало?

КАТАРИНА: Искрено, највише ми се допала израда мурала јер се највише људи одазвало. Део пројекта у који је могао да се укључи апсолутно свако ко је имао жељу, а то је оно што је и била идеја. Заједничка акција.

ЕХО: Који су Ваши даљи планови везани за овакве акције, ако их имате?

КАТАРИНА: Наравно да их имам. Ма где била на свету, сваке године ћу долазити у Брус да направим нешто. И увек ћу се трудити да сваке наредне године, пројекти буду све већи. Ако ни због чега другог, зато што бих волела да је неко то урадио док сам ја још увек живета тамо. За ову годину радимо на организацији већ увелико и могу да кажем само да имамо већ три партнера на пројекту, од којих је један Соса-Сола НВС, а јако бисмо волели уколико би се и наша локална самоуправа укључила у цео пројекат. Посебну енергију улажемо ове године како бисмо успели да организујемо и јавне трибине и дискусије на различите теме. Благовремено ћемо објавити и позив за волонтере, као и оглас за оне који желе учествовати у организацији, а касније ћемо радити и на окупљању креативних људи који би свој рад желели да поделе са другима. Битно је да се зна да ми желимо да овај фестивал расте, здраво и напредно, заједно са свима нама. Оно што је

идеја за фестивал у Брусу, покушавамо да развијемо што је темељније могуће. Некако примећујем да је највећа препрека на том путу просто искомунитизирати са људима шта ви заправо желите да урадите, што и јесте кључна ствар. Након година и година искуства у организацији сличних догађаја, у Србији и свету, са сигурношћу могу рећи да процес такве организације не може бити ништа лакше, уколико се сви заједно и само мало потрудимо.

Катарина Милисављевић III1

SERBENGLISH – ЈЕЗИЧКО САМОУБИСТВО?

Још од 1999. године широм света се 21. фебруара обележава Међународни дан матерњег језика, па смо одлучили да се једним текстом професорке социологије, Снежане Миладиновић, посветимо једној сложеној теми каква је очување матерњег језика.

Замислите да је наш чувени Вук Караџић сада међу нама. Да ли мислите да би Вук разумео када би чуо неког нашег отменог политичара када каже: „Извршићемо експропријацију земљишта“, или адолесцента који каже: „Ма океј, све је у фулу, лајковаћу ти статус, не хејтуј ме“.

Овај језик глобализације је, како би се рекло, данашњи „тренд“. Суочени с поплавом непотребних туђица и елементарном неписменошћу многих познатих јавних личности, лингвисти су се тихо повукли на положаје одбране. Али без помоћи и подршке јасно је да су они сами немоћни да штите лепоту и богатство српског језика. Сведоци смо да су многе стране речи, које су мање или више невољно прихваћене као дублети, временом истисле домаће изразе, незаменљиве до пре само неку деценију. Управо, наши дични политичари своје европејство не доказују делима и манирима, већ „отменим речима“. Сматрам да људи у Србији, а ово би могло да се односи управо на политичаре, новинаре, па и на адолесценте, због лењости енглеску реч и не преводе већ је „узимају готову“. Телевизија и новине су „поплављени“ речима које нам долазе из енглеског језика. Можда ове Стеријине „покондирене тикве“ употребљавају стране речи зато што мисле да ће тако добити на важности или уклонити неке комплексе, а самим тим постати „модернији“ и доћи до „виших положаја“. Да ли је то комплекс „малог народа“ или пак комплекс „покондирене тикве“?

Немојте ме погрешно разумети. Наравно, слажем се да није могуће функционисати без позајмљеница у

свету где нове технологије ничу брзином светлости. Па узалудно би било тражити српске изразе за речи као што су: лаптоп, интернет, ди ви ди, шоу-бизнис итд. Међутим, наш главни посао није да прогонимо англицизме, већ да пазимо да се српски језик не заборави. Претпостављам да свако од нас употреби дневно више од двадесетак енглеских речи. Сваки језик је органска и променљива ствар. Језик је дрво које непрестано мења облик и

развија нове гране и плодове. Једино што мислим да смо сада отишли предалеко, да смо врата енглеским речима отворили превише и олако. Моје мишљење је да се англицизми и туђице користе без претходног размишљања о томе да ли се та иста реч може заменити неком српском. Данас је мерило образовног нивоа енглески језик, то јест енглеске фразе које се употребљавају како би учиниле некога паметнијим, његов аргумент бољим, или његову појаву више космополитском. Па ништа нас не спречава да будемо светски људи, говорећи српски језик! Мислим да је ствар у мери. У здравом разуму. Користите српски језик са пажњом. Наш језик је једина ствар коју можемо да сматрамо заиста нашом. Све што се преузима, треба да се преузима и прилагођава са мером и знањем. Чињеница је да су англицизми свуда око нас и да су потребни, али њихова употреба се мора довести у склад са

српским језиком, како се неке српске речи не би заборавиле.

Спречимо језичко самоубиство. Свакоме треба да буде јасно да је језик једна од најбитнијих ствари у постојању једног народа и мора бити јединствен и прилагођен широкој маси. Без језика нема ни народа! Због претеране употребе бирократизама, англицизама, варваризама, наш сопствени језик се губи. Губљењем језика губи се историја и култура коју су стварали наши преци и вековима неговали. Управо зато је одговорност младих генерација велика када је о српском језику реч. Они треба да сачувају цивилизацијске и културне тековине предака и да их преносе потомству да бисмо опстали као народ.

Данас смо дошли у ситуацију да се угрожени српски језик мора бранити и да се опет мора повести лингвистички рат за његов опстанак. Уништавају га млади, стари, телевизија, новине, разни назови-уметници. Сви га уништавају а нико да га брани. Све активнија глобализација чини своје. Ништа није оставила нетакнуто, па ни језик.

Забрињавајућа околност је и то што поједини стручњаци за језик не виде ово као проблем, већ му се и прилагођавају. Шта нам све то говори и како то онда утиче на напредак у решавању овог питања? Да ли је разлог томе недовољно поштовање и стид од сопствене културе, идентитета и језика, зато што смо мало цењени у свету?

Ако ово дозволимо и наставимо овим током, тек тада ћемо постати безначајна нација без сопственог језика и идентитета. Уместо тога, треба да се трудимо да очувамо свој језик и да порадимо на овом проблему.

Снежана Миладиновић, професор социологије

У име двадесет година постојања средњошколског часописа „ЕХО“, ред је да се својим еховцима обрати и он сам, наш „ЕХО“. Прочитајмо шта има да нам каже.

„20 ГОДИНА МОГ ПОСТОЈАЊА!“

ЕХО

ЕХО ЕХО ЕХО ЕХО ЕХО ЕХО ЕХО ЕХО ЕХО

ЧАСОПИС СРЕДЊЕ ШКОЛЕ БРУС

„Здраво, драги моји еховци! Новинарска секција Средње школе у Брус постоји већ годинама, и у оквиру ње већ ево двадесет година постојим и ја – школски часопис „ЕХО“. Због жеље да све што се у школи збива одјекне на све четири стране света, како је у једном интервјуу истакла професорка француског језика Зорица Видојевић, своју жељу је и испунила дајући ми назив „ЕХО“. Заједно са својим ученицима ме је основала, па је тако моје излагање започето 1997. године. У почетку сам излазио четири пута годишње – за почетак школске године, за Нову годину, за Светог Саву и за крај школске године. Последњих неколико година излазим два пута годишње – за Светог Саву и за Дан школе, 29. марта, и закључно са мартом ове године имам 49 бројева. Професорка Зорица Видојевић је била мој први уредник, а након ње уредништво припада професорки енглеског језика Ради Панић, потом професору српског језика и књижевности Љубиши Красићу, затим професоркама српског језика и књижевности Јелени Пршић, Маји Грујић Ристић, Тањи Тодосијевић и већ другу годину заредом Марији Стошовић.

Неки од ученика који су били моји уредници су Александра Шуловић, Татјана Чукурановић, Александар Вукајловић, Сибина Гверо, Милена Милановић, Марија Мијајловић, Марија Делњанин, Јелена Петровић, Катарина Вуковић, Јована Арсић и Љубица Станковић. Ученици који су били заменици уредника су Јелена Делњанин, Ана Кнежевић, Јована Арсић, Јована Павловић, Марија Милисављевић, Јована Ђокић, Данило Лекић и већ другу годину заредом Нина Раичевић. У сваком новом броју сам доносио нове текстове, али су годинама трајале редакција за културу, информативна, спортска и забавна редакција. Настајале су нове рубрике: Школа, Култура и едукација, Интервјуи и анкете, Спорт, Препоруке, Професори сарадници, Здравље, Рекли су о..., Бисери са часова, Ученици пишу, Питајмо прваке, Ехова разгледница, Ехов уметнички кутак и друге. Сваки од нових уредника се држао одређене форме, али је уносио и неке новине које су допринеле да се развијам набоље, како обимом тако и садржином, али и техничком обрадом за коју је већ дуже време задужен професор информатике и рачунарства Перица Стевановић.

Ученици који су данас чланови Новинарске секције су Ана Арсић, Филип Вукојичић, Саша Ђидић, Анђела Здравих,

Милош Кнежевић, Ана Лукић, Анђела Миљковић, Анастасија Миљоковић, Лазар Поповић, Катарина Радмановац, Иван Радмановић, Нина Раичевић, Петар Рилак, Наташа Савић, Невена Симић, Љубица Станковић, Нађа Шилић, Ана Шовић. Сви ови ученици вредно раде на томе да будем што бољи у сваком погледу, марљиви су, креативни, прате жеље осталих ученика, али и осталих људи при избору текстова, прате актуелности и занимљивости, као и културу, образовање, традицију, историју код нас и у свету и што је веома битно сами дају предлоге који би текстови могли да буду део мене. Битно је напоменути да Новинарска секција сарађује и са осталим секцијама у школи, циљ јој је да поред ученика и професори пишу текстове за мене, прати сва дешавања у школи али и граду, сакупља ученичке радове (како литерарне тако и ликовне), прати значајне годишњице и јубилеје који имају везе са нашем историјом и културом, обавља интервјуе, настоји да забележи успехе наших ученика и школе уопште.

За мене су многи професори Средње школе у Брусу, јавне личности Бруса и познате личности наше земље говорили, неке од њих су на пример Љиљана Благојевић, глумица (1998), Добрица Ерић, песник (2006), Раденко Стојановић, *Вуду Попај* (2007), Зоран Костић Цане, *Партибрејкерс* (2008), Александар Сања Илић, *Сања Илић и Балканика* (2009), Марко Миливојевић, *Круг, ЕКВ* (2010), Антоније Пушић, *Рамбо Амадеус* (2011), Бранислав Лечић, глумац, (2019), Милан Лане Ђутовић, глумац (2019), Петар Стругар, глумац (2019), Тања Бошковић, глумица (2020) и многи други.

Желим да моја и наша Новинарска секција и убудуће има доста чланова, да вредно ради, буде креативна, обави што више интервјуа и да се ја што више читам. На сајту Средње школе Брус, <http://srednjaskolabrus.edu.rs/>, могу се прочитати али и преузети неки моји бројеви и заједно са мојим новинарима се надам да ће вам се наши текстови допасти.

У ЕХОВОЈ РАЗГЛЕДНИЦИ можете да видите неколико мојих фотографија из претходних година, а у ФОТО-АЛБУМУ моје данашње текстописце и уређиваче.

Новинарска секција

ФОТО-АЛБУМ

Ана Арсић IV2

Филип Вукојичић IV1

Саша Ђудић III2

Мануела Јовановић II2

Анђела Здравих IV2

Ана Лукић IV1

Катарина Милисављевић III1

Анђела Миљковић III2

Анастасија Миљковић IV2

Лазар Поповић III2

Катарина Радмановац IV2

Иван Радмановић IV1

Нина Раичевић IV1

Даница Рилак IV1

Петар Рилак IV2

Наташа Савић IV1

Невена Симић IV1

Љубица Станковић IV2

Нађа Шиљић IV1

Ана Шовић III1

Марија Стошовић, главни и одговорни уредник

ЕХОВА РАЗГЛЕДНИЦА

Октобар, 1997.

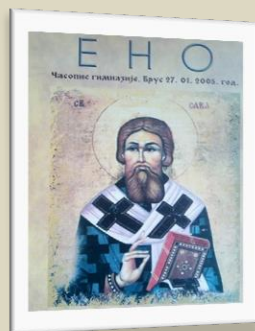
Децембар, 1997.

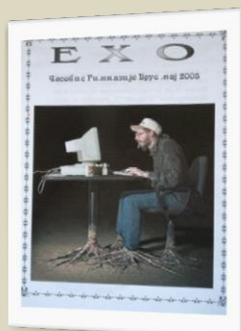
Март, 1998.

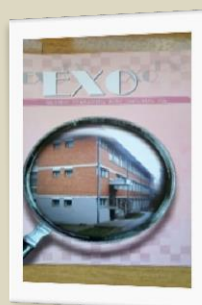
Март, 2000.

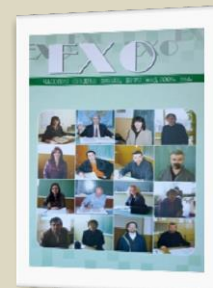
Јануар, 2005.

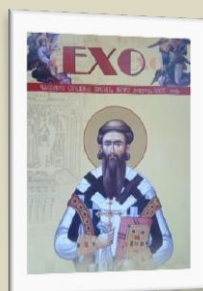
Мај, 2005.

Март, 2006.

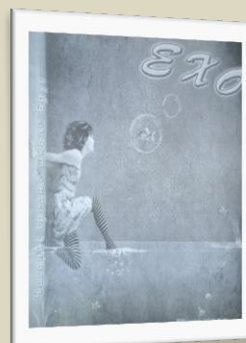
Мај, 2006.

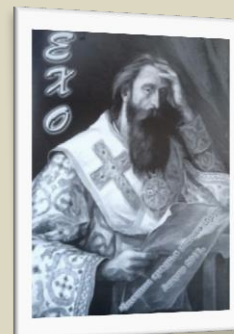
Јануар, 2007.

Март, 2009.

Март, 2010.

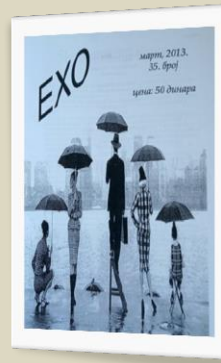
Јануар, 2011.

Новембар, 2012.

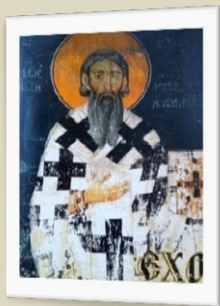
Март, 2012.

Март, 2013.

Март, 2015.

Јануар, 2015..

Јануар, 2016.

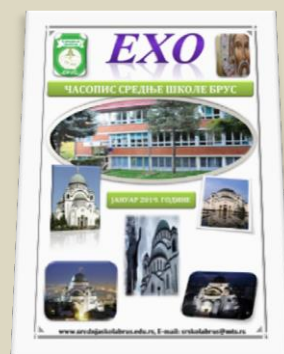
Март, 2016.

Јануар, 2017.

Март, 2018.

Јануар, 2019.

Март, 2019.

Јануар, 2020.

СЕТИМО ИХ СЕ...

Ова 2020. година је између осталог значајна и због тога што је година многих годишњица рођења и смрти наших књижевника. Владислав Петковић Дис, Војислав Илић, Драгослав Михаиловић, Меша Селимовић, Лаза Костић, Стеван Сремац, Иво Андрић, Данило Киш, Борислав Пекић и многи други су несумњиво оставили трага у нашој и светској књижевности, култури, историји, а ми смо решили да посветимо пажњу Мешу Селимовићу, Данилу Кишу, Бориславу Пекићу и Лази Костићу.

Меша Селимовић

Мехмед Меша Селимовић био је српски писац који је стварао у другој половини двадесетог века. Рођен је 26. априла 1910. године у Тузли. Убројен је међу 100 најзнаменитијих Срба, био је редован члан Српске академије наука и уметности. Написао је дела попут збирки приповедака „Прва чета“ и „Туђа земља“, романа „Тишина“. Ипак, његово најпознатије дело јесте роман „Дервиш и смрт“. То је дело снажне мисаоне концентрације, писано у исповедном тону са изванредним уметничким надахнућем. Посветио га је супруги Дарки. Његове колеге писци из Босне и Херцеговине предложиле су да се Меша Селимовић овим делом кандидује за Нобелову награду за књижевност. Осим овог романа, написао је и роман „Тврђава“, потом „Острво“, „Круг“, „Дјевојка црвене косе“. Умро је у Београду 1982. године. Ове године се обележава 110 година од његовог рођења. Данас су изузетно познати и често цитирани Мешини цитати.

„Живи што лепше, али тако да те није стид. И радије пристани да те Бог пита: зашто ниси то учинио?“

„Не мењај своју природу. Неки јуре за срећом, други је стварају. Када ти живот створи хиљаду разлога за плакање, покажи му да имаш хиљаду разлога за смех“.

„Сан је оно што се жели, а живот је буђење“.

„Одувијек је било да љубав не зна дубине своје док не дође час расанка“.

„Ако је љубав злочин, учини од мене жртву“.

Невена Симић IV₁

Лаза Костић

Лазар Лаза Костић (12. фебруар 1841 – 26. новембар 1910) је био српски књижевник, песник, доктор правних наука, адвокат, полиглот, новинар, драмски писац и естетичар. Рођен је у Ковиљу у Бачкој, у војничкој породици. Отац му се звао Петар Костић, а мајка Христина Јовановић. Имао је и старијег брата

Андрију, али њега и мајку није упамтио јер су они преминули док је још био беба. Основну школу је учио у месту рођења, где му је учитељ био Глигорије Глиша Кићански. Гимназију је завршио у Новом Саду, Панчеву и Будиму, а права и докторат права 1866. на Пештанском универзитету. Службовање је почео као гимназијски наставник у Новом Саду, затим постаје адвокат, велики бележник и председник суда. Све је то трајало око осам година, а потом се, све до смрти, искључиво бавио књижевношћу, новинарством, политиком и јавним националним пословима. Двапут се нашао у затвору у Пешти. Први пут због лажне доставе да је учествовао у убиству кнеза Михаила и други пут због борбеног и антиаустријског говора у Београду на свечаности приликом проглашења пунолетства кнеза Милана. Када је ослобођен, у знак признања, био је изабран за посланика Угарског сабора. Касније, живео је у Београду и уређивао је „Српску независност“, али под притиском реакционарне владе морао је да напусти Србију. На позив кнеза Николе, отишао је у Црну Гору и ту остао око пет година, као уредник званичних црногорских новина и кнежев политички сарадник. Ту је, такође, дошло до сукоба, па се вратио у Бачку.

У Пешти се 1892. године сусрео са Николом Теслом коме је 1895. препоручио за женидбу Ленку Дунђерски, у коју је и сам био потајно заљубљен. Умро је у Бечу, а сахрањен је на Великом православном гробљу у Сомбору. Остаће упамћен као један од најзначајних књижевника српског романтизма. „Santa Maria della Salute“ црква је у Венецији, којој је чувени песник посветио назив и стихове у свом најпознатијем, истоименом делу. Песма „Santa Maria della Salute“ једна је од најлепших и по мишљењу књижевних теоретичара, највреднијих песама српске књижевности. Посвећена је Ленки Дунђерски, девојци у коју је Костић био заљубљен иако је био готово 30 година старији од ње. Лаза Костић је био пријатељ Ленкиног оца, па су се тако и упознали. Ленка је била несвакидашња девојка – била је образована, говорила је неколико страних језика, свирала је клавир и много путовала. Убрзо је освојила срце славног песника, који је био свестан њихове разлике у годинама преко чега, због своје части, није могао да пређе.

Ленка се такође заљубила у Костића, првенствено као у песника, а онда, након што га је упознала, и у човека. Лаза Костић је покушао да се излечи од те љубави на два начина. Прво је предложио Николи Тесли да ожени Ленку, а онда, након што су и Тесла и Ленка одбили тај предлог, пристао је да ожени Јулијану Паланачки, коју му је за жену препоручио Ленкин отац. Убрзо након Костићеве женидбе, Ленка је умрла. Било је то 1895. године, тачно на њен 25. рођендан. Иако постоје одређене сумње, службена верзија каже да је Ленка умрла од тифусне грознице. Песник је ту трагичну вест чуо док је био у Венецији на брачном путовању. Вест га је потпуно скрхала, па је одмах отишао у венецијску цркву Госпе од Спаса или Santa Maria della Salute да пронађе утеху. Прича каже да је Костић почео неутешно да плаче, а онда и да пише стихове. Песма је објављена 1909. године, као његова најбоља и последња песма.

По мом мишљењу, ова песма је ризница разних осећања која су преплавилу Лазу Костића када је чуо да је девојка коју заиста воли умрла. Ово је песма љубави, очаја, кривице и молбе за опрост, а на крају и наде да ће љубав која није могла да се оствари у овом животу, пронаћи своје остварење у рају.

Ана Лукић IV₁

Данило Киш

Данило Киш је рођен у Суботици 22. фебруара 1935. године, од оца Едуарда Киша, мађарског Јеврејина и мајке Милице Драгићевић, Црногорке. Презиме његовог оца је у моменту када се родио било Кон али је отац мађаризовао своје презиме

тј. променио га у Киш. До 1942. године је живео са родитељима у Новом Саду, где је похађао први разред основне школе, а затим је прешао у Мађарску, у очев родни крај, где је завршио основну школу и два разреда гимназије. Након одвођења његовог оца у Аушвиц 1944. године, са остатком породице је репатриран на Цетиње посредством Црвеног крста. Тамо је Киш живео до краја свог школовања. Као студент, објављивао је песме, есеје, приповетке и преводе са мађарског, руског и француског језика, највише у „Видицима“ у чијем је уредништву био од октобра 1957. године до априла 1960. године. Његов први роман, „Псалм 44“, настао је 1955. године, а потом и „Мансарда“, 1960. године. Његова прва објављена књига садржи у једном тому романе „Псалм 44“ и „Мансарда“. Роман „Башта“, „пепео“ је прво значајније прозно дело Данила Киша, објављено 1965. године у Београду. Настало је за време његовог боравка у Стразбуру, где је радио као лектор за српскохрватски језик од 1962. године до 1964. године. У то време настали су и његови преводи Лотреамона, Верлена, Кеноове „Стилске вежбе“ и песме Ендре Адија. Књига прича „Рани јади“, објављена је 1970. године у Београду и представља зачетну књигу „Породичног циклуса“. На

Филозофски факултет у Београду Киш се уписао 1954. године, а у септембру 1958. године је као први студент дипломирао на Катедри за општу књижевност. Киш је био венчан Мирјаном Миочиновић од 1962. до 1981; након развода брака живео је са Паскал Делпеш све до своје смрти. Преминуо је 15. октобра 1989. у Паризу, где се једно време и лечио. Сахрањен је у Београду у Алеји заслужних грађана на Новом гробљу. Шест месеци пре смрти снимео је серију „Голи Живот“ у Израелу у сарадњи са Александром Мандићем. Серија је емитована шест месеци после његове смрти.

Мануела Јовановић II₂

Борислав В. Пекић

Рођен је у Подгорици 1930. Његов отац, Војислав Д. Пекић, у Краљевини Југославији био је високи државни чиновник, тако да су од Бориславовог рођења до 1941. живели у Старом и

Новом Бечеју, Мркоњић Граду, Книну и Цетињу. Почетком Другог светског рата, италијанске окупационе власти су их протерале из Цетиња за Србију. Његова породица се настанила у Баваништу (јужни Банат), а 1945. се одселила у Београд. По пресељењу у Београд 1945, образовање је наставио у Трећој мушкој гимназији, где је матурирао 1948. Убрзо после тога је био ухапшен. Борислав Пекић био је један од најзначајнијих српских књижевника 20. века, романсијер, драмски писац, филмски сценариста, академик и један од тринаест интелектуалаца који су обновили рад Демократске странке. Добитник је НИН-ове награде за роман „Ходочашће Арсенија Његована“ из 1970. године и низа других признања: Награда Стеријиног позорја (1972); Награда удружења издавача (1977); Награда Радио Загреб (1982); Годишња награда Удружења књижевника Србије за сабрана дела (1985); Његошева награда (1987); Награда Задужбине Јакова Игњатовића (1991); Орден заслуга за народ са сребрном звездом за допринос у културном стваралаштву. Његова најпознатија дела су „Златно руно“, „Беснило“, „Одбрана и последњи дани“, „Како упокојити вампира“, „Атлантида“ и „Време чуда“. Од 12. децембра 1985. био је дописни члан Српске академије наука и уметности. Активан, како као аутор тако и као јавна личност, до последњег дана, Пекић је умро од рака плућа у свом дому у Лондону, 2. јула 1992. године у 63. години живота. Кремиран је у Лондону, а његова урна се налази у Алеји заслужних грађана на Новом гробљу у Београду.

Мануела Јовановић II₂

„Фауст“ и данашњица

Посебно дело, огроман парадокс и велика синтеза. Спајање средњег века са хеленизмом уз стварање простора за нове епохе. Прожимање космичког и земаљског, људског и метафизичког. Сударање поезије и филозофије. Спој младалачке амбиције и тежње за мисаоном зрелашћу. Потрага за спознајама и људска ограниченост. Гете је у своје дело унео све што се у историји и свету могло наћи и маштом домаштати, спојивши Бога и анђеле, ђаволе и вештице, паганску културу и хришћанска веровања, обичне људе и горостасни ум, духовно чисте и неморалне жене, живи и мртви свет бавећи се човеком и човечанством. Међутим, шта је оно што је заједничко за Фауста и човека данашњице? Делимо ли исте спознаје са човеком средњег века? Има ли напретка у тежњи да се доспе до суштине небеских закона и свеопште повезаности живота? Зашто су закони васионе тајна? Да ли су тајна? Колика је моћ људског ума? Која је суштина и шта се дешава на месту где се спајају

„Моје главно дело је завршено. Оно што још имам да живим за мене је само чист поклон и сада је заправо свеједно шта ћу и да ли ћу уопште радити“, речи су Јохана Волфганга Гетеа након коначног завршетка и обликовања свог дела где показује дозу унутрашњег задовољства, јер је иза њега завршен један грандиозан посао, а уједно и његово најдубље дело, које је постало незаобилазно у историји светске књижевне баштине.

суштина и праматерија? Све су то нека питања којима се човек бави још од античке филозофије, све до савременог човека, док нам Фауст представља симбол човекове неутољиве жеље за освајањем неосвојивог, за знањем и моћи које човеку омогућавају добро и срећу. Било да се тек упознајете са Законом привлачења или сте већ дубоко упознати са принципима гледајући филм „Тајна“ или можда читајући књигу, вероватно до сада нисте чули за ЕФЕКАТ МУЛТИПЛИКАЦИЈЕ или одговоре на питања:

- „Зашто такав закон уопште постоји?“
- „Да ли је засебан или постоји још закона?“
- „Који су то закони?“
- „Како делују на нас?“
- „Како човек може да употреби те законе ради побољшања властитог живота?“

Када су људи сазнали за Закон привлачења, светом је почео да се шири огроман вал везан за сам појам креиран филмом „Тајна“, а заслуге се приписују многим другим ауторима који пишу на ову тему, многим New Age учитељима, учитељима нове духовности. Међутим, један од њих, по имену Нил Доналд Волш, који сам учествује у филму, истраживао је дуго и уверио се да је доста битних ствари везано за сам појам ЗП прећутано, једноставно није подељено са публиком. Приметио је да је филм непотпун на више начина, јер већина људи након гледања филма покушава користити принципе и открили су да не функционише баш како су се надали и желели. Узрок тог дешавања, по мишљењу Нил Доналда Волша чије име представља синоним за

духовност, недовољно је објашњење појма ЗП. Говори се о моћи самоостварања. Лична креација. Фраза, која се сада популарно користи, која се односи на духовни, спиритуални принцип живота. Таква моћ, моћ самоостварања се заснива на моћи живота који креира више живота. Једноставно је реч о моћи. Моћи да мењате, побољшавате свој живот. Међутим, у многим легендама и записима код човека се огледа такозвана „ђаволска природа“ зависно од намере којом се полази и користи знање и моћ, јер знање зарад знања, зарад манипулације и манипулације над природом, такву природу и потврђује. Док, са друге стране, знање зарад разумевања природе и њених процеса представља сврху саме потребе која је у бити човека. Склад са Животом. Склад са Природом. Потреба, која представља цело човечанство. Потребе и спознаје да највећа радост и смисао лежи у раду за боље човечанство, јер као што је рекао Џон Дон: „Ниједан човек није острво, сам по себи целина; сваки је човек део континента, део Земље; ако грудву Земље однесе море, Европе је мање, као да је однело неки Рт, као да је однело посед твојих пријатеља или твој; смрт ма ког човека смањује мене, јер ја сам обухваћен човечанством. Стога никад не питај за ким звоно звони – оно звони за тобом“.

Нина Раичевић IV₁
Наташа Савић IV₁

Обиђимо Берово и сазнајмо нешто о њему!

Побратимство наше Средње школе у Брусу и средње школе „Ацо Русковски“ у Берову траје дуги низ година, па смо одлучили да се у овом броју мало подсетимо, али и нешто ново сазнамо о нашем побратимском школском граду.

Црква посвећена Светом Арханђелу (из 1818) налазила се „у горњем делу села“ и била је (1897) у добром стању – покривена црепом, до прозора укупана у земљу, па је склањањем земље „откопана“, а око ње се показало старо гробље.

Град Берово је смештен у источном делу Северне Македоније, близу границе са Бугарском, и средиште је историјске области Малешево, познате по сточарству и дрводељству. Налази се у тзв. Беровској котлини, на приближно 850 метара надморске висине, јужно и источно од града издижу се Малешевске планине, а северно се пружа поље.

Поред Берова налази се извор реке Брегалнице, који се у овом крају назива Рамна река, а кроз сам град протиче Беровска река, њена прва притока. На удаљености 7 km од Берова према бугарској граници, у Малешевској планини, на овој речици изграђена је земљана брана и тако добијено вештачко Беровско језеро. Оно служи за осигурање питке воде за оближња насеља – Берово, Пехчево и Ровиште.

Први пут се село Берово помиње у Турском царству (1621–1622), као насеље са свега педесетак кућа, које је било познато као Јеврејско насеље. Почетком 19. века помиње се као село са више од 200 кућа и једном малом трошном црквом. Тада су мештани одлучили да саграде нову цркву (1815–1818) – Цркву Свете Богородице која касније постаје женски манастир (1848).

У селу Разловцима поред Берова избио је 1876. године Разловачки устанак словенског живља против Османског царства. На челу устаника био је Димитар Беровски из Берова.

По статистици секретара Бугарске егзархије, 1905. године у Берову је живело 1840 Словена, верника Бугарске егзархије, и 1184 Срба, верника Цариградске патријаршије, а поред њих и 600 муслимана. У том отоманском раздобљу, у Берову су радиле две српске и једна бугарска школа. Берово је веома брзо почело да се развија, и сада има преко 7000 становника, само што је ситуација са Србима много другачија, има их свега неколико десетина.

Већ поменуто Беровско језеро је највећа атракција, налази се на 1000 метара надморске висине, окружено је дрвећем и веома лепо сређеним шеталиштима. Хотел „Аурора“ је надомак до њега, лепо је сређен и из његове баште се пружа поглед на прелепа брда а чист ваздух и чистоћа природе су на завидном нивоу. То привлачи туристе, па је Беровско језеро једно од најатрактивнијих места тог дела Македоније. Берово веома чува своју традицију, тако да постоје разни ресторани са традиционалном храном на чији укус нико нема замерки.

Позоришна представа „Матичар“ у којој играју Феђа Стојановић, Љиљана Драгутиновић и Раде Миљанић била је изведена у Центру за културу Брус 17. децембра 2019. године у 20.00 часова. Комична прича о двоје људи касних средњих година који се срећу у заједничком, силом прилика неопходном простору (у једном заборављеном сеоцету у Западној Србији), у ком чекајући матичара, започињу теме које их зближавају и њихове мале животе поново чине смисленим и вредним.

Биса, неударна и обасута бројним животним недаћама, и Милија, отпуштени правник и одскора Београђанин, у родном селу присећају се својих животних прилика. Међусобну склоност, али и повремене сукобе, од дугог чекања завршавају исповестима, искреношћу и истином уз могућност да се зближе и „постану једно“. И Матичар се, након завршених приватних послова, вратио са свеже иштаманим документима, а да ли су им и даље потребни и да ли их је затекао – могло се сазнати у представи.

ЕХО: Шта замерате садашњој позоришној сцени ?

ФЕЂА СТОЈАНОВИЋ: Замерам недостатак храбрости и креативности. Мислим да су се неки људи устолочили на позицијама и годинама се понављају и не нуде ништа ново. Осим часних изузетака, Србија нема на пример једног Оливера Фрљића.

ЕХО: Има ли уопште на телевизији и филму довољно улога за Вашу генерацију, да ли неке одбијате?

ФЕЂА СТОЈАНОВИЋ: Осим на почетку каријере, касније сам увек имао довољно понуда и посла тако да нисам имао проблема. Одбијао сам понуде које сам доживљавао као понижење.

ЕХО: Након 64 телевизијске и филмске улоге, шта је изазов?

ФЕЂА СТОЈАНОВИЋ: Највећи изазов је опстати нештећен у овој џунгли.

ЕХО: Шта бисте препоручили младима који желе да се баве глумом ?

ФЕЂА СТОЈАНОВИЋ: У овој земљи је све мање прилика, али за глуму је пре свега потребан таленат, онда огроман рад, вера у себе и незаобилазна срећа. Нису довољни само таленат и рад, морате имати срећу да уђете у праве пројекте, да сарађујете са правим људима, да то буде успешно и да изградите своју каријеру.

ЕХО: Колико је битно да глумци пробуде у себи оно што им је чак и непознато како би на сцени изнели своју улогу како треба ?

ФЕЂА СТОЈАНОВИЋ: Ми смо глумци и морамо да проникнемо у ликове које тумачимо. То нема никакве везе са нашим животима. Сваки човек у себи има хиљаду тајни које не препознаје, а и ми глумци имамо неку привилегију да тумачећи неке ликове пронађемо себе. То нам је професија. Ако радим неке ликове који су ван мог искуства, морам да прочитам нешто више о њима.

ЕХО: Које улоге су на Вас оставиле најснажнији утисак?

ФЕЂА СТОЈАНОВИЋ: Играо сам заиста много у позоришту, док сам на филму можда одиграо 15 улога, нисам никада бројао, али не уем уопште да издвојим нешто. Сваку улогу, чак и оне мале које сам играо на почетку своје каријере, а онда и оне велике – волим на свој начин. То је као када имате више деце, па не можете да издвојите које дете више волите. Неке улоге су захтевале много већи труд него неке друге, али све су ми остале у сећању. Имам огромне документације шта сам све играо, али мислим да све то треба да бацим и спалим и да то у ствари не треба никоме, јер је важно да је то остало у мени.

*Саша Ђудић III₂
Лазар Поповић III₂*

„ДОБРОДОШЛИ У КАБАРЕ“

ЕХО: Можете ли нам описати данашњу филмску сцену и ону када сте Ви почињали?

ТАЊА БОШКОВИЋ: Тешко да уопште може да се упореди, знате. Као прво била је много већа земља, и много се више тада снимало, много се паметније снимало, са моје тачке гледишта. Као студент треће године глуме сам снимала свој први филм. Замислите, ја сам имала партнере Бекима Фехмијуа и Бату Живојиновића. Имала сам и колеге који су се заиста бринули о томе шта и како. Друго, професори глуме су бринули о томе шта ми треба, шта можемо да радимо, а шта не можемо. Значи до завршетка факултета ми смо морали да питамо за дозволу. После сам се запослила у позоришту, такође сам морала да питам да ли могу да снимам. Данас, погледајте, деца завршавају одличне факултете, а о њима нико не води рачуна. Пуштају их у рекламе, пуштају их у ријалити програме, пуштају их у којекакве глупе садржаје. Знате, у овом послу трајати је озбиљна и јако тешка ствар. Нажалост, ми више немамо Муџија Драшкића, Бојана Ступицу, Миру Траиловић, Златана Дорића који су бринули о младим глумцима. Данас не, данас је, или

си члан партије или ја теби, ти мени. То је јако страшно за кинематографију. Знате, уметност је јако скупа. Уметношћу се баве само ретки, привилеговани који имају талента. Моћ је тамо где је лова. Дакле, мрка капа, зла прилика за оне који долазе.

ЕХО: Да ли волите свој посао?

ТАЊА БОШКОВИЋ: Душо, четрдесет пет година ми гинемо, шта мислиш да ли волимо? Ја сам отишла у пензију пре осам година, да ли волим, играм двадесет две представе месечно. Да ли волим? То се више не пита, стварно...

РАДЕ МАРЈАНОВИЋ: То нам је што нам је, али добро нам је.

ТАЊА БОШКОВИЋ: Знате, то је лудачка страст, тај дар вас распиње.

РАДЕ МАРЈАНОВИЋ: Једна од лепих страна овог тешког и мукотрпног посла је управо та што се воли. Човек проведе живот радећи оно што воли и без чега не може. То је најбитније!

ТАЊА БОШКОВИЋ: Знате, ми смо здрави захваљујући овом послу. Ми немамо право да имамо кијавицу, прехладу, боловање. Значи, отпутујем за Канаду и играм представу као да је то један, два, и тако четрдесет пет година. То је зависност у ствари. Тешка болест зависности.

ЕХО: Шта бисте препоручили младима који би хтели да се баве овим послом?

ТАЊА БОШКОВИЋ: Да читају чим науче слова, да деле са људима, да гледају у живот, да буду

фантастично образовани, то је основа свега! Значи, и музика... и све уметности. И да знају да никад неће имати пара, да ће увек патити зато што их код куће чека нека нејач, а они тамо не могу бити, зато што су на снимању, на проби, на представи. Ја не знам да ли сам пет пута успавала своју децу. Ја сам цео живот одлазила пре него што они заспе и била очајна. Ја сам за време бомбардовања отишла да играм представу, то је лудило. Ја сам оставила своју децу у бомбардованом Београду и отишла за Лондон, да тамо неке коме је до тога стало дам нешто језика, доброте, звука овог овде. То је мисија, зато нам Бог и да дар, да га ми са људима делимо. Језик, језик је пресудан, не страни језици. Децо, научите да добро говорите свој језик. Све је мање српског језика, доброг језика који се може чути. Данас сви говоре енглески и реченице личе на енглеске конструкције, а од тога ми се гади. Чувајте ово савршенство!

Саша Ђидић III₂

Лазар Поповић III₂

Шах је спортска игра на табли за два играча. Не постоје поуздани подаци о његовом постанку. Највероватније је да се појавио пре више од 2000 година. Приликом археолошких ископавања у Узбекистану пронађене су две фигурице од слоноваче које припадају периоду владавине цара Хувишке. Стручњаци сматрају да су то шаховске фигурице. У V веку настала је у Индији посебна врста војне игре на дрвеној плочи – „чатуранга“, што значи четвородеони. Чатуранга је као далеки предак данашњег шаха била игра која је одражавала састав и поредак тадашње индијске војске, коју су сачињавала четири рода: пешадија, коњица, слоновци и борна кола, а у средини су се налазили краљ (краљ) и његов саветник мантрин (данашња краљица или дама). Кретање фигура одређивало се бацањем коцке.

Велемајстор је титула најуспешнијег шаховског мајстора. Додељује се шахистима на основу успеха постигнутих на међународним такмичењима одлуком Фиде (Међународна шаховска федерација).

***Вилхелм Штајниц** био је аустријски шахиста јеврејског порекла и први званични светски првак у шаху (1886 - 1894).

***Магнус Карлсен** (30. новембар 1990) норвешки је шаховски велемајстор и тренутни светски првак у шаху. Карлсен је стекао титулу велемајстора 26. априла 2004. када је имао 13 година и 148 дана, па је по томе трећи најмлађи велемајстор у историји шаха. Са само 13 година одиграо је меч са чувеним Гаријем Каспаровим и задао му озбиљне

проблеме, па је Каспаров одлучио да му понуди реми.

***Светозар Глигорић Глига** (Београд, 2. фебруар 1923–Београд, 14. август 2012) био је један од најпознатијих српских шаховских велемајстора. Титулу велемајстора добио је 1951. и одлучио да се у потпуности преда шаху. Следећих 20 година био је међу најбољим светским шахистима и кандидат за првака света. Један је од најактивнијих шахиста у историји. Југославија је, захваљујући њему, сматрана другом велесилом у свету, иза СССР-а, што је уједно период највећег успеха југословенског шаха. Педесетих и шездесетих година Глигорић је био сталан учесник на светским првенствима и уважаван као

сатима да брбљаш и да се церкаш с најбољим/ом другом/другарицом. Ти си заиграо/а дечко/девојка, који/а још не жели да се замара проблемима одраслог света. Зато често људима око себе делујеш доста млађе него што заправо јеси.

Катарина Радмановац IV₂

најбољи играч ван Совјетског Савеза. Између 1950. и 1982. године је 15 пута био југословенски представник на олимпијади, освајајући 12 медаља (једну златну, шест сребрних и пет бронзаних). Дванаест пута је освојио прво место на првенству Југославије.

Ево неких занимљивости о шаху које можда нисте знали:

- Израз „шах-мат“ потиче из персијског „Shah Mat“, што значи „краљ је мртав“.
- Најдуговечнији власник титуле светског шаховског првака је Немац Емануел Ласкер – 26 година и 377 дана провео је на трону.
- Теоријски најдужа партија шаха била би окончана након 5949 потеза, док је најдужа партија икад одиграна у Београду 1989. године у дуелу Ивана Николића и Горана Арсовића, завршен ремијем након 269 потеза.
- Најкраћи начин за матирање противника састоји се из свега два потеза (црни матира).
- Многи неуролози тврде да се играњем шаха (или сличних мисаоних игара), три пута мање излажемо ризику од деменције или Алцхајмерове болести.
- Ову игру зна играти 5605 милиона људи широм света.
- Број могућих уникатних игара у шаху много је већи од броја електрона у свемиру.
- За одигравање само прва четири потеза у шаху постоји **318.979.564.000** могућих комбинација, а према израчунавању „American foundation of chess“, постоји отприлике **169.518.829.100.544.000.000.000.000.000** комбинација првих десет потеза.

Иван Радмановић IV₁

СТИЛ ЖИВОТА

Ученик четвртог разреда општег гимназијског смера Средње школе у Брусу, Вељко Миљковић (18), организатор је Светског дана згибова (World pull-up day) у Брусу већ две године заредом. Његови другови и он су доказ да се доста младих људи бави спортом, храни здраво и заговара здрав стил живота. Вељко најављује да ће се и ове године у септембру одржати ово такмичење и позива што већи број учесника, представљајући тако један од уличних тренинга који је заступљен међу младима али и свима онима који желе да се баве једним занимљивим спортом.

ЕХО: Како си дошао на идеју да организујеш овакво такмичење у Брусу?

ВЕЉКО: Прво сам почео да се бавим Street Workout-ом (улични тренинг), тиме се бавим већ пет година. Као велики заљубљеник у овај спорт, гледавши младе спортисте у нашим већим и у страним градовима како сваке године 22. септембра раде згибове имајући за циљ да у року од једног

сата ураде што већи број истих, тако сам и ја дошао на идеју да то организујем овде код нас.

ЕХО: Како је то све почело?

ВЕЉКО: Почело је са пар мојих другова из одељења, касније целе школе и осталих спортиста у Брусу.

ЕХО: Када си први пут организовао такмичење?

ВЕЉКО: Наше мини-такмичење је по први пут организовано 22. 9. 2018. године, тада смо урадили 4496 згибова и то је за нас био велики успех.

ЕХО: Где се одржава такмичење?

ВЕЉКО: Такмичење се одржава у оквиру школског дворишта Средње школе.

ЕХО: На почетку си поменуо да си организатор већ две године заредом, како је прошло такмичење прошле године?

ВЕЉКО: Да, тако је. Такмичање смо организовали и прошле године, када смо урадили 5596 згибова.

ЕХО: Да ли имаш у плану да такмичање одржиш и ове године, имајући у виду да си матурант и да ускоро крећеш на факултет?

ВЕЉКО: Да, имам у плану да и ове године одржим такмичење, тако и сваке наредне са планом да сваке године буде што већи број учесника и згибова.

ЕХО: Да ли имаш нешто да додаш?

ВЕЉКО: Само желим да овим путем позовем све младе људе да учествују ове године у што већем броју.

ЕХО: Да ли имаш неку поруку?

ВЕЉКО: Бавите се спортом, тренирајте било шта и крените ка једној здравој причи.

Ана Арсић IV₂
Анастасија Миљковић IV₂
Катарина Радмановац IV₂

УНИВЕРЗУМИ ПОЈЕДИНАЦА – КЊИГЕ

"Books can be dangerous.

The best ones should
be labeled "This could
change your life." "

-Helen Exley

Књиге могу бити опасне. На најбоље треба ставити упозорење: „Може променити Ваш живот“.

Хелен Ексли

• Нил Доналд Волш, аутор бестселера „Разговори са Богом“, нуди нам револуционарно решење за растући проблем људске отуђености. Позива нас да преиспитамо своје основне претпоставке о себи, другима, Богу, животу и начину на који функционише, и да потом редифинишемо сам појам човечанства. Ова књига пред свакога поставља изазов да донесе смелу одлуку – да погледа ко смо и како можемо да бирамо шта ћемо бити, на нов начин који мења читаву планету.

1. „Пут суштине“ – Нил Доналд Волш

• Књига говори о спремности да научимо нешто ново, о прилици да зауставимо ужасно траћење енергије, емоција, здравља, о путу којим се може постићи да стварно волимо једни друге, да будемо спокојни, потпуно прожети љубављу. Свака страница, сваки пасус наводи на дубоко размишљање. Основна максима књиге – „Живот је оно што нам се дешава док смо обузети другим плановима“ – јако је тачна и отрежњујућа информација. Свака промена долази најпре изнутра. Наша срећа је у нама и не зависи од других људи или спољашњег света. Књига говори да су негативна осећања искључиво у нама и да смо искључиво ми одговорни за њихово постојање, а не други људи и спољашњи свет. Као што и НЛП каже, цела поента је наша реакција на спољашњи свет, на коју и те како можемо да утичемо.

2. „Буђење“ – Антони де Мело

• И поред комерционалног назива, ова књига пуна прича, афоризама врхунских спортиста, директора великих компанија, славних и успешних, али и сасвим обичних људи – научиће Вас, једноставно речено, како да будете срећни и испуњени. Било да желите да зарадите милион евра, изгубите који килограм или постанете најбоља домаћица у крају, ово је књига за вас. Отвориће вам очи и показати вам како да стекнете самопоуздање, прихватите се изазова, оставите страх за собом и живите са страшћу. Сигурном руком водиће вас кроз најбитнији корак – вашу унутрашњу трансформацију.

3. „Успех, што да не“ – Џек Кенфилд

• Водич за духовно просветљење управо је ова књига. Књига је замишљена као водич за свакодневно живљење и наглашава важност живљења у садашњем тренутку и превазилажење мисли о прошлости или будућности. Објављена крајем деведесетих, књигу је препоручила Опра Винфри и преведена је на 33 језика. Моћ садашњег тренутка је за кратко време постала призната за једну од највећих духовних књига написаних последњих година. Она поседује моћ дубљу од речи и води нас на много мирније место иза наших мисли, на место где наши проблеми нестају а ми откривамо значење остварења слободног живота. Кроз целу Моћ садашњег тренутка наилазимо на одређене вежбе и упутства која нам показују како да откријемо „лепоту, спокојство и лакоћу“ који долазе када просто стишамо своје мисли и гледамо свет пред собом у садашњем тренутку. Моћ садашњег тренутка у пракси садржи прегледно организоване вежбе и упутства из Моћи садашњег тренутка.

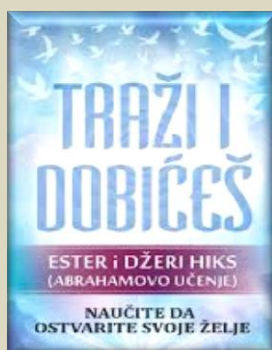
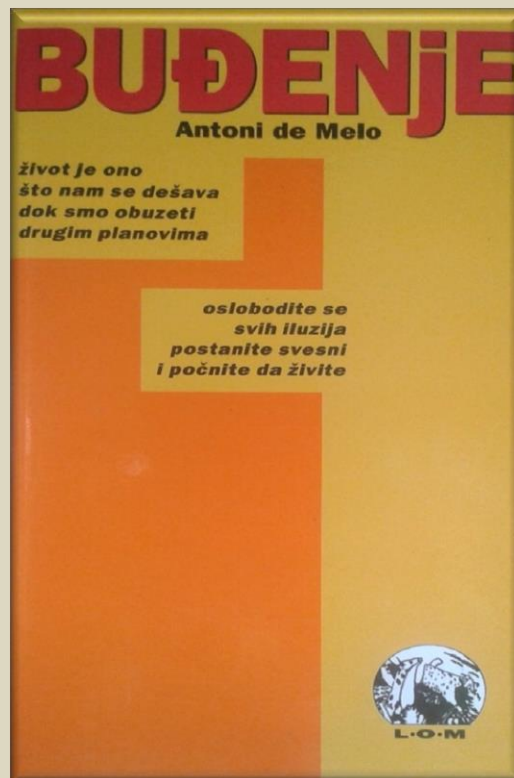
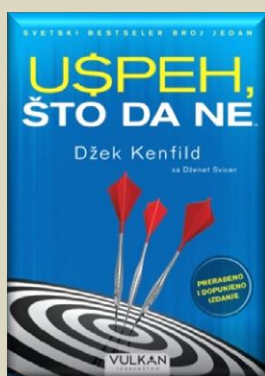

4. „Моћ садашњег тренутка“ – Екарт Толе

• У овој фасцинантној књизи Естер и Џери Хикс представљају учење нефизичког ентитета Абрахама, које ће Вам помоћи да научите како да манифестујете своје жеље и живите радосним и испуњеним животом. Уз помоћ Абрахама, схватићете како на Ваше здравље, односе са људима, финансијско стање и сва остала подручја живота, утичу закони Универзума који управљају Вашом просторно-временском стварношћу, и открићете моћне процесе који ће Вам омогућити да се ускладите са позитивним током свог живота, јер сте рођењем стекли право на све оно што је добро. Добробит је темељ овог Универзума. Добробит је темељ свега што постоји. Она тече према вама и кроз вас. Потребно је само да јој дозволите. Попут ваздуха који удишете, све што је потребно јесте да се отворите, опустите и повучете је у своје биће. Ова књига говори о свесном допуштању да се природно повежете с бујицом добробити. Њена сврха је да се присетите ко сте заправо, како бисте могли да наставите да креирате своје животно искуство на начин на који сте намеравали пре но што сте доспели у ово физичко тело и у ово величанствено искуство у којем сте намеравали да у потпуности изразите своју слободу на бескрајне, радосне, стваралачке начине.

5. „Тражи и добићеш“ – Естер и Џери Хикс, Абрахамово учење

Седма уметност

„Све животне
загонетке су решене
у филмовима.“

Стив Мартин

„**The age of Adaline**“ Безвременска Аделајн, која је под неразјашњеним околностима после саобраћајне несреће постала бесмртна. Радња прати дешавања у њеном животу и њене покушаје да то сакрије од других служећи се разним начинима, све док се једне вечери не појави zgodни младић који ће заувек променити њен већ уобичајени живот...

„**Inferno**“ је амерички детективски филм који је испуњен превратима током целе радње, а сама радња се углавном одвија на улицама Италије. Професор са универзитета Харвард, кога тумачи Том Хенкс, буди се у болничкој соби без свести и почиње да размишља о томе шта се дешавало претходних неколико дана, али мучен визијама. Изненада, под неразјашњеним околностима, управо је њему припала улога спашавања света.

„**SHUTTER ISLAND**“ Психолошки филм, који се базира на снази човековог ума и то колико заправо човек може да влада својим мислима. Од почетка треба пажљиво пратити сваки детаљ да би крај био што јаснији.

„**The mountain between us**“ Филм који је многе оставио без даха. Говори о изненадној авионској несрећи која је осудила двоје људи на преживљавање под екстремним условима и без икаквих средстава. Неизвесност до самог краја.

„**2:22**“ Научно-фантастични, романтични филм занимљивог назива и још занимљивије радње у коме се обичном раднику одједном живот мења због сумње у случајности. Одговоре на питања да ли се све у животу дешава са разлогом и да ли нам је већ исписана судбина, открива нам управо овај филм.

Даница Рилак IV₁
Наташа Савић IV₁

МУЗИЧКА ЛЕСТВИЦА

Гимназијско одељење II2 нам за овај број часописа препоручује музику са наших простора, па се тако можете опустити уз песме поп, фолк и рок музике, као и класике југословенске сцене који се и дан-данас слушају међу млађим генерацијама. Зато се опустите и уживајте!

„Музика изражава све оно што се не може изразити речима, а не сме остати неизречено.“
Виктор Иго

Поп

- Тоше Проески, „Вежи ме за себе“ „Волим осмех твој“ „Још и данас замирише трешња“
- Џенан Лончаревић, „Цвете бели“ „Никоме ни реч“ „Лаку ноћ“
- Наташа Беквалац, „Никотин“ „Мали сигнали“
- Саша Ковачевић, „Пантера“
- Здравко Чолић, „Мјеркам те, мјеркам“ „Ноћ ми те дугује“
- Дино Мерлин, „Десет млађа“ „Све ти дадох“ „Средином“ „Кад си рекла да ме волиш“
- Жељко Јоксимовић, „Милиметар“
- Тони Цетински, „Опет си побједила“
- Жељко Самарџић, „Ниси ти за мале ствари“ „Одлично“
- Фламингоси, „Све нас цуре чекају“ „Обала“ „Љубав“
- Марија Шерифовић, „11“
- Амадеус бенд, „Купи ме“ „Лажу те“
- Лексингтон бенд, „Дођи ове ноћи“ „Летње кише“

Фолк

- Саша Матић, „Само ову ноћ“
- Дејан Матић, „Дозвола за љубав“
- Ацо Пејовић, „Да си ту“ „Сети ме се“
- Аца Лукас, „Лична карта“ „Беле руже“ „Мирис тамјана“ „Лешће“
- Џеј, „Успори мало, судбино сестро“
- Недељко Бајић Баја, „Нон-стоп“

ex-Yu класици

- Валентино, „Ока твоја два“ „Волим те још“
- Нови фосили, „Како је добро видјети те опет“
- Вајта, „Нитко те никад неће вољет ко ја“
- Ален Славица, „Дао сам ти душу“
- Ђорђе Балашевић, „Рингишпил“

Домаћи рок

- Галија, „Додирни ме“ „Котор“
- Бијело дугме, „Ружица си била“
- Ван Гог, Неко те има ноћас
- Бајага и Биковић, „Дарја“
- Тони Монтана, „Десет година“

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ...?

...О ЖИВОТИЊАМА?

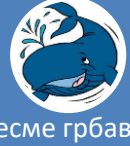
Пуж може да спава три до четири године током којих му није потребна храна да би преживео.

Жирафа може живети без воде дуже него што то може камила.

Остриге могу прелазити из мушког у женски пол и обратно.

Песме грбавих китова могу се драматично мењати из године у годину, али сваки кит у океану увек пева исту песму као и остали.

Више инсеката живи на само једном квадратном километру плодног тла, него људи на целој планети.

Слон је једини сисар који не може скочити.

У последњих 4000 година, ниједна нова врста животиња није припитомљена.

Змије немају уши и користе језик за каналисање звучних таласа.

Орао је довољно снажан да убије младог јелена и одлети са њим.

Мрав може да подигне терет 50 пута већи од сопствене тежине.

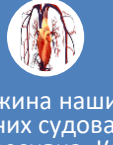
...О ЉУДИМА?

Мозак је активнији док спавамо, посебно у REM фази.

Нокат на средњем прсту расте брже него остали.

Дужина наших крвних судова је импресивна. Када би се крвни судови поређали један поред другог, добила би се путања дугачка 96 000 километара код деце и 170 000 километара код одраслих људи.

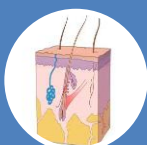
Женама срце куца брже него мушкарцима.

Људска јетра врши више од 500 функција.

Киселина у људском желуцу може растопити метал.

Просечна одрасла особа има 2,7 килограма коже.

Немогуће је кинуту отворених очију.

Рецептори за укус нису само на језику. Са унутрашње стране образа се налази 10% рецептора за укус.

Просечна жена несвесно поједе преко 2,7 килограма кармина током живота.

...О СРБИЈИ?

Око 70 одсто приноса шљиве, односно око 424 300 тона годишње одлази у производњу националног пића земље – шљивовице.

Један од најстаријих српских фудбалских клубова је ФК Јавор из Ивањице, основан 1912. године.

У последњих неколико година, Србија је највећи извозник малина на свету.

Град Београд основали су Келти у трећем веку пре нове ере. Реч Сингидунум датира још из старог келтског језика и значи „Соко-град“.

Статистички, Срби су проглашени најгостубљивијим народом на целом свету.

Индустрија прављења сатова развила се баш у Србији. Србија поседује сат који је настао 600 година раније него у чувеној „Земљи сатова“, односно у Швајцарској.

Године 2014. амерички магазин „Mental Floss“ навео је Ђеле-кулу као највећу грађевину направљену од људских костију.

Храм Светог Саве у Београду је највећи српски православни храм и једна од највећих православних цркава на свету.

Чак 17 римских царева рођено је на тлу данашње Србије између 3. и 4. века.

Први сателитски пренос видео-сигнала 1962. године између Европе и Северне Америке садржао је слику фреске са називом „Бели анђео“ из манастира Милешеве. Исти тај сигнал је касније био послат у свемир према могућим облицима ванземаљског живота.

...НАСУМИЧНЕ ЧИЊЕНИЦЕ?

У Лос Анђелесу има више аутомобила него становника. Паркинзи заузимају 14% површине града.

Венера је једина планета у Сунчевом систему која се ротира супротно од свих других.

Кинески зид је најдужа грађевина коју је човек икада саградио, укупне дужине од 21 196 километара.

Злато је око осам пута теже од било ког другог метала.

Високе потпетице су првобитно дизајниране за мушкарце.

Ако загрејете магнет, он ће изгубити могућност магнетизма.

Вампир је најпознатија српска реч која је прихваћена и која се користи у свету.

Вирус грипа изван тела може преживети око 48 сати али на папирној новчаници може живети и више од десет дана.

У турском сеоцету Халфети у летњем периоду расту црне руже.

Најстарији храм на свету има чак 12.000 година и налази се у Гобекли Тепеу, археолошком налазишту у Турској

Супер тест

Делујеш старије него што јеси? Понашаш ли се превише зрело за своје године или си још увек дечак/девојчица у души? Наши симболи ће ти открити колико људи мисле да имаш година.

Коју боју најрадије носиш?

- Црну.
- + Пастелне боје.
- / Белу.
- ~ Љубичасту.

1. Коју ћеш одевну комбинацију највише носити овог лета?

- ~ Мајицу на бретеле и кратке панталоне.
- / Шортс и патике.
- + Дугу удобну хаљину.
- Фармерке и мајицу.

2. Шта си купио/ла у последње време?

- / Козметику.
- Мајицу.
- + Патике.
- ~ Књигу.

3. Твоја омиљена апликација?

- + Instagram.
- Snapchat.
- / WhatsApp.
- ~ You Tube.

4. Твој хоби је?

- / Гледање серије.
- Цртање.
- ~ Певање.
- + Бављење спортом.

5. Најрадије гледаш?

- / Серије.
- + Филмове.
- ~ Анимирани филмове.
- Ријалити програме.

6. У којој комбинацији се осећаш најудобније?

- Кад одећа одговара мом тренутном расположењу.

- + У оној која је усклађена са комбинацијом мог/моје друга/другарице.
- / Тренерци.
- ~ Фармеркама.

7. Где највише излазиш?

- / Дисотека.
- ~ Кафић.
- Биоскоп.
- + Не излазим.

8. Шта би најрадије радила за викенд?

- / Изашао/ла са пријатељима.
- ~ Остао/ла код куће.
- Отишао/ла негде са породицом.
- + Био/ла са дечком/девојком.

9. Посао из снова?

- / Програмирање.
- + Доктор/докторка.
- ~ Естрадна звезда.
- Спортиста/спортисткиња.

Прочитај решење за симбол који се најчешће појављује уз твоје одговоре!

(Највише +) **Дечко/девојка за забаву**

Изгледом делујеш бар три године старије: волиш да се средиш и испробаваш ствари. Желиш да будеш примећен/а. Али дубоко у себи још ниси спреман/а за све ово... Озбиљна веза? Можда једном! Одговорност? Напорно! Опустити се и само се дружити са пријатељима? Права ствар за тебе.

(Највише ~) **Озбиљан/а дечко/дама**

Врло си зрео/ла за своје године. Било да се ради о преузимању одговорности, заузимању за друге, неговању веза или преживљавању конфликта – у многим ситуацијама реагујеш као одрасла особа. Покушај мало да се опустиш и пустиш нека се ствари догоде саме од себе. Треба још мало да се забавиш, имаш цео живот да одрастеш...

(Највише /) **Господин/госпођица равнотежа**

Честитамо! Ти си тотално уравнотежен/а. Осећаш се и понашаш баш онако како се очекује од дечка/девојке твојих година. Хтео/ла би да испробаш нове ствари и тестираш како је бити у свету одраслих, али након тога ипак волиш да се вратиш у свој свет. Супер: све у свему, на тебе људи могу да се ослоне.

(Највише -) **Заиграно детенце**

Заправо, већ би могао/ла да полагаеш возачки. Али ни ти, као ни журке ни све остало, није занимљиво. Обожаваш сатима да брбљаш и да се церекаш с најбољим/ом другом/другарицом. Ти си заигран/а дечко/девојка, који/а још не жели да се замара проблемима одраслог света. Зато често људима око себе делујеш доста млађе него што заправо јеси.

Катарина Радмановац IV₂

О ВИРУСУ КОРОНА ИЗ УГЛА СРЕДЊОШКОЛАЦА

КУДА НАС ТО ВОДИ ОВАЈ СВЕТ?

Лењин је једном рекао: „**Постоје деценије у којима се ништа не дешава, и постоје недеље у којима се дешавају деценије**“. Многи су могли да се увере у истинитост овог цитата у последњих пар месеци. Шта се то дешава са светом?

Не морате бити експерт, научник или теоретичар завере како бисте приметили чудна дешавања у свету у 2020. години. Где год да се окренемо и где год да погледамо видећемо да је само једна ствар актуелна – корона вирус. Зашто се одједном тако нормалној ствари у људској историји и еволуцији даје на значају? Од почетка ове године од алкохола је умрло више од 700 000 људи, од рака више од два милиона, самоубило се више од 300 000 људи док је глад узрочник смрти више од три милиона људи широм света. Зашто се о томе не прича колико и о једном вирусу који је однео нешто више од 100 000 живота? Ваља напоменути да од сезонског грипа умре скоро милион људи годишње. Просечна старост људи који су свој живот завршили боловањем од актуелног Ковида-19 је више од 65 година, са тим да је више од 90 процената имало неку хроничну или другу врсту болести. Цео свет стрепи од једног вируса, свима су видици сужени на само једну ствар како не би обраћали пажњу на оно што се догађа иза кулиса. Рокфелер је једном изјавио: „Све што нам треба је једна права и велика светска криза и народи ће сами прихватити нови светски поредак“. Вратимо се сада на популарни надимак овог вируса – корона. Када га преведемо, добијемо име предмета које представља нешто узвишено, апсолутистички, нешто што диктира свему испод себе и представља нови поредак – круна. Богати ће постати још богатији, сиромашни још

сиромашнији. Банкари ће потврдити власт над државама и њиховим грађанима кроз дужничко ропство.

Велике силе су свесне да нормалан цивилизован народ не жели да ратује па су створиле нови начин ратовања – биолошки рат. Немогуће је да сваки научник једноставно одбацује сваку чињеницу да је вирус вештачки створен. Ако већ не постоје докази да је вештачки, онда је перфектно направљен. Свет је стао, што је и био првобитни циљ. Владе су добиле разлог који ће пласирати народу зашто ће нам бити лоше наредних 20 година. Ако је Чернобил најавио крај комунизма, корона вирус означава крај капитализма и либерализма и улазак у неко ново, непознато доба.

Иако сматрам да је цела ова ситуација медијска (под овим мислим на оне којима њима управљају) сплетка, могу закључити да се људи, макар у некој мери, враћају правим вредностима – породици, љубави, вери и да се напокон зближавамо. Надам се да ће се напокон разумети неке ствари које су неопходне како бисмо опстали као друштво. Где су сада они музичари, спортисти, глумци и сви остали забављачи којима дајемо толико пажње као да су изнад нас у неким критеријумима којима смо сами себи наметнули како бисмо били бољи (гори?)? Пред Богом смо сви исти. Када је колосално Римско царство запало у кризу народ је то осетио. Шта су владари урадили? Организовали су игре како би се народу скренула пажња и сузили видици, како би их видели као спасиоце и славили их. И сами знамо како се то завршило. Крајње је време да устанемо из зимског сна који нам је наметнут и кренемо путем правих вредности, као слободни грађани који знају колико вреде јер само уједињени можемо напредовати као друштво.

Али шта могу ја да променим у великој игри светских моћника, у којој нису битне жртве, како људске, тако ни материјалне, економске или било које друге врсте, осим да се борим за своје опстајање и опстајање својих најмилијих, јер, шта смо ми заправо у овом свету?

Вељко Симић III₂

КУДА НАС ТО ВОДИ ОВАЈ СВЕТ?

Било је то неког јутра, неког тамо месеца. Небо је било прљаво, као и савест многих. Сунце је каснило, није се појављивало ко зна колико дуго. За неке се више неће ни појавити. „Свет“ се окренуо против нас или се бар тако чини.

Нагло, у тренутку рекао бих, појавиле су се решетке, не видљиве, већ осетне. Рекли су нам да због новонастале ситуације, иако је трајала већ добро време, уводе ванредне мере. Зашто вам уопште то помињем, знате све. Знате данашње рестрикције и границе. А нама, народу, остављено је да преживимо унутар зидова. Оставићу по страни сналажење за потрепштине. Људи су фасцинантна бића. Онда када им је најтеже, показују се као најиздржљивији и најупорнији да опстану како би сутрадан могли да испричају своју причу. Мислим да је психички притисак проблематичнији него било шта друго изазвано овим, назовимо га као и медији, вирусом короне.

Опште стање вам просто наметне, свесно или несвесно, нека питања која се не смете запитати на глас, а камоли некога питати. „Опасно је кад се човјек нађе сам, окружен тишином туђег неприсуства, више је страхова и чуднијих разговора са собом“, рекао је, у свом делу „Магла и мјесечина“, Меша Селимовић.

Јуче, данас, сутра? То су речи без значења ако узмемо у обзир да је време променљива категорија која је везана за простор. Ако стојимо у месту, стоји и привреда, стоји и развој, стоји и држава. То није проблем. Неће „Свет“ пропасти ако стане једна држава. Али изгледа да се неко прешао у рачуници. Нашу природну глупост ће истребити вештачка интелигенција, иако је чињеница да нас је научна фантастика на то упозоравала деценијама.

Шта ће бити сутра? Куда нас то овај „Свет“ води? Предлажем вам да не размишљате много о томе. Туробне слутње ће бити актуелније од позитивних, рекао бих. Препоручујем вам и да угасите програм на којем се, дипломатски, говори о било каквом „тренутном“ стању. То нимало не може умирити нити једног поштеног параноика, а лако испараноише и оне који нису склони томе иначе.

Медицина је вештина која се примењује у ишчекивању да буде откривена, а док се не појави лек као херој који ће срушити решетке, можемо размислити о водећој страни света. Бар времена има на претек. Оскар Вајлд је једном рекао: „Истинска тајна света јесте оно видљиво, а не невидљиво“. Дакле, истина је пред нашим очима, често је стварност баналнија од фантазије.

Владислав Шћепановић III₂

КУДА НАС ТО ВОДИ ОВАЈ СВЕТ?

Куда нас то води овај свет? До пре месец дана, рекли бисмо, страшно брзим, готово незаустављивим кораком напред. Напред и то ка нечему што ни сами нисмо знали шта је, наслућивали смо... Неко ново време, нека нова и нечија правила, неки другачији, помало безосећајни људи, маса која те гура, а не разуме и ми, млади, који савршено прихватамо то ново и почињемо да „пливамо“ у свему. И било нам је супер, или да напишем „cool“.

И таман кад помислиш да си „уљуљкао“, да си прихватио сваки нови дан и његова правила, деси се великии бум! Нешто неочекивано, непредвиђено (или предвиђено, а прећутано), али у сваком случају нешто за шта су наши стари мислили да је одавно превазиђено. Ми нисмо ни свесни, добро јесмо читали, али буквално прелетали страницама уџбеника и новина на којима је исписано да су људи некада масовно умирали покошени opakим болестима којима није било лека. И питамо се, наглас се питамо, да ли је могуће да данас не можемо да се изборимо са оним што нам је донео неки тамо, смешни кинески, безазлени вирус?

Да ли је могуће да исти тај вирус полако пуни наше највеће хале и болнице које сада језиво изгледају? Маслинасте униформе и маскирни прекривачи, бели кревети и по који расклиматани ормарић леде крв у жилама. Снимци изнемоглих лекара који се концима и

конопцима боре за животе најугроженијих полако, али сигурно, мењају нашу свест о њиховом позиву и уливају страхопоштовање. Љутњу и бес изазивају они који ове тренутке користе за своје личне промоције не бирајући средства, али полако... Млади смо, али схватамо. Неке конце ћемо ипак ми држати у рукама. Свет нас води у једном правцу и ми га морамо прихватити. Ухватите се у коштац са данашњицом за наше боље сутра.

НВАЛА НЕРОЈИ!

НВАЛА НЕВОЈИ!

Можда је ово само опомена, знак да смо били превише опуштени, саможиви, да нисмо марили за туђе бриге и проблеме, а сада схватили и пробудили у нама оно исконско, нашу људскост, саосећање, бригу. Можда бисмо на темељима ових осећања могли да функционишемо и кад све ово прође?

Ленка Вукајловић III₂

Имам право – то сам ја

Када се прича о људској историји и свему што је прошло, ретко кад се могу чути речи: мир, благостање, љубав, човечност... Најчешће, у причама о повести доминирају: рат, смрт, злочин, сиромаштво, болест.

Многи људи су сматрали да ће у данашњем свету, свету технолошке експанзије која се одвија на дневном нивоу, свету глобализације и слободног кретања по готово свим крајевима истог, свету невероватних достигнућа медицине, и поред свих ових, назовимо их благодети, и даље бити ратова, биће свакако и смрти, биће разних несрећа,

али сигурно неће бити епидемија заразних болести које су у стању да покоре читаве државе и читаву планету.

Сматрали су да је епидемијама место далеко у прошлости, у тамо неком средњем веку или у временима неких давних страшних људских сукоба. Сматрали су да заправо, и епидемиолошка струка треба да се угаси, да треба укинути и институције јавног здравља, организовати системе без домова здравља и примарне здравствене заштите какву познајемо, јер, Боже мој, то је све велики трошак,

то су све новци који би могли много паметније да се утроше. За производњу савременог оружја, на пример, или финансирање невладиних организација, што да не? Сматрали су људи, и преварили се као и обично. Неки сићушни микроорганизам, доспео међу људе на ко зна који начин, ко зна којим путем, зауставио је свет за пар месеци. Заправо, за пар дана. Неко време је „ратовао“ у својој постојбини, а чим је изашао из ње, почео је да се шири планетом попут роја инсеката који запоседа све око себе. Одједном су сва светска превирања и сви сукоби, сви догађаји и сви моћници, пали у други план или бивали потпуно заборављени. Само је једна тема била релевантна и само је једна реч људе занимала – корона. Људи су се питали и даље се питају шта је то, је ли то природа послала последњу опомену човечанству због његове бахатости, или се неко заиграо приликом лабораторијских експеримената и намерно, или случајно, “испустио“ вирус у популацију. Нешто потпуно ново је ушетало међу људе, брзином светлости је летело с човека на човека, убијало без милости оне најстарије и најосетљивије, а све остале

страшило, уносило немир, ширило страх и неспокој брже од саме инфекције. У првим тренуцима су и највећи светски медицински

стручњаци и најјачи државници, једно-ставно занемели. Многе државе су драстично закасниле са мерама за заштиту свог становништва од пошати, док су неке, ипак, а неретко поучене примерима првих, реаговале жустро, оштрим мерама, кризним штабовима, забранама кретања, затварањем свега.

Поставља се оправдано питање где је у свом том хаосу, узбуни, том рату човечанства са невидљивим непријатељем, место обичног, малог и беспомоћног човека – а то смо готово сви ми, и сви они које свакодневно срећемо на улици, у продавници, у школи, у болници, на свим уобичајеним местима? Да ли он мора да трпи и буде затворен у кући? Да му буде ограничавана слобода кретања? Да му буде забрањено да грли и љуби себи ближње? Да за викенд иде на излет до дневне собе, евентуално терасе, ко је има? Да слуша, да буде покоран грађанин, ван свих токова и процеса одлучивања? Одговор је: Да. То је најбоље и највише што може да уради за себе, своју породицу, свој град и своју државу. Када је земља у рату, зна се ко командује и ко је за шта одговоран, на челу са државним врхом и војним командантима. Ситуација је у овој пандемији иста, само што генерале и адмирале замењују епидемиолози, инфектолози, пулмолози... а ова наша мала, али жилава земља, има ту срећу да, бар кад је медицина у питању, има озбиљне стручњаке и храбре и пожртвоване људе, то бар не морамо да увозимо. Исто тако, када је рат и када људи страдају и када неки сате, дане и недеље проводе на „првој линији фронта“, оне који на сваком кораку подмећу клипове под точкове, који исмевају борбу народа и државе и директно или индиректно помажу противника, обично називамо издајцима и стављамо их на стуб срама. И данас имамо тих издајца, и у овако необичној ситуацији опет имамо колаборанте овог још необичнијег противника, људе којима као да је жеља да буде што више мртвих и да систем колабира. Но, бар ћемо знати на кога сутрадан, ако не дај боже дође до правог рата,

сигурно нећемо моћи да рачунамо. Тако је то, несреће и пошести извуку из људи оно најбоље и оно најгоре. Показало се, овом приликом, такође да ни Срби нису баш онакви каквима нас многи смтрају, да умемо да будемо и дисциплиновани, и солидарни, и организовани. У овом рату, патриотизам се не исказује ношењем пушке и животом у рову, већ прањем руку, ношењем маске, држањем дистанце и останком у кући.

Човечанство је претурило преко главе и оставило за собом многе ратове, страдања, болести и несреће, које су мењале свет. И ова ће свакако бити побеђена и превазиђена, а остаје нам да видмо да ли ће свет после короне бити бољи, чистији, зеленији, безбеднији и да ли ће људи почети више да цене оно што имају, ситнице од којих је њихов живот саткан, да ли ће више да цене једни друге и то време које проводе заједно шетајући, испијајући кафу и разговарајући о неким наизглед баналним стварима које везе с короном немају, да ли ће напослетку схватити шта значи здравље и вратити се вредностима као што су марљивост, храброст, скромност и љубав према домовини?

Петар Рилак IV₂

Имам право – то сам ја

Ко сам ја? Да ли сам ја особа која има право да сама одлучује о свом животу, или ипак не? Да ли је такозвани COVID-19 крај човечанства или нов почетак живота за читаву планету? Шта је то што нам свима помаже да дочекамо јутра у светлу, насупротив ономе што се дешава?

У тренутној ситуацији која хара читавим светом најпре морамо пронаћи себе. Морамо бити свесни да нас понекад и највећи губици упознају са највећим добицима. Сада, више него икад, важно је ширити љубав. Знам да бити друштвено изолован, дистанциран и одсечен од оних који чине да се осећамо повезаним на овом свету може бити изузетно тешко. Али мислим да је исто толико важно неговати оне који су успели да унесу лепе ствари у наш свет. Ми заиста видимо њихову вредност тренутно. Поново се повезујемо са уметношћу, повезујемо се са вредношћу књиге, песме која нам груди чини осећањем. Поново се повезујемо са вредношћу емпатије, добротe, јединства. Повезујемо се са стварима због којих се осећамо мање сами, са методама брига које нас враћају кући, себи. И треба да разговарамо са тим. Дакле постављамо себи питања – Ко су људи у нашим животима који нас наводе да верујемо у доброту? На кога се ослањамо, коме доносимо сву своју затамњену наду, знајући да могу поново да ти саставе сломљене комаде? Ко ствара музику која нас повезује? Ко ствара уметност која ти испуњава ум новом верзијом? То су сви они људи који су на ногама док смо ми код куће. Сви они који бране свет од још већег зла. У последње време много размишљам о томе коме треба да будем захвална и коме треба да дам подстицање захвалности у животу, и светлости и мрачним стварима, које се дешавају унутар планете. Учим себе да видим лекције у свим губицима и снагу у свим ожиљцима, што ми је помогло да пронађем доброту где је понекада нисам видела раније. Па, на чему смо сада најзахвалнији у животу? То може бити нешто тако једноставно као што је наша јутарња шоља кафе. Или, то може бити нешто што је дубоко одрасло у мраку. Шта год да је, велико или мало, наше је. Имам право да будем захвална људима који спашавају животе недужних, који се боре, да одам захвалност

нашим докторима, нашој медицини, нашој власти. Моје је право поштовање прописаних мера против ове опаке болести. Овај губитак који осећамо може бити гласан, марљив и огроман. Промене могу брзо да се десе, то су празнине које стварају квантификабилне смене у нашим животима. Највећа ствар коју сам научила у овим тешким тренуцима је да је дубок раст, проширење душе, често тихо, скоро да живи на реси тишине. Понекад помислимо да нисмо далеко догурали, мислимо да се нисмо довољно преобразили, нисмо много постигли. Заправо, не схватамо колико смо порасли у мраку, нисмо свесни ствари које смо освојили, не сећамо се свих начина за које смо се борили да будемо овде, како смо се борили да опстанемо. Зато је наше право да се подсетимо начина на које смо били храбри да помогнемо другима, на начине на који се живот променио за нас. За мене заправо то изгледа разумно и јасно. Лепота долази у схватању да је све ово напредак, победа, а моје право је – да се не поредим са другима, да не будем везана за путовања која тек предстоје, или која су иза мене. Време је да прославимо начине на које смо изабрали да се заузмемо за оно што постајемо. Важно је дићи свест и отворити очи за сав овај опоравак и ову кризу.

Хвала Вам што сте овде. Пребродимо ово.

Заједно!

Љубица Станковић IV2

Многи би рекли да је свет у коме тренутно живимо у општем хаосу, најпре због глобалне пандемије. Ја се не слажем, шокантно, зар не? Свет у коме тренутно живимо је потпуно исти, непромењен у односу на прошлу годину и на све године пре ње. Многи би рекли да сам луд, глуп, чак и слеп, али ја са поуздањем тврдим да се ништа није променило.

светла. Сада хоћу да замислите симбол који представља Јин и Јанг. Да ли сте се икада запитали зашто су они увек представљени у кругу, а не у неком квадрату или правоугаонику? Одговор на то питање је зато што они константно круже један око другог и када један преовлада, други га одмах „одгура“ и узме његово место и тим кружним кретањем одржавају

Свет у коме живим – свет који желим

Да ли се сећате како су нас још од првог разреда основне школе учили да све у природи тежи неком равнотежном стању? Да, причам о првом и најважнијем закону природе, закону о равнотежи или балансу. Из физике су нас учили како сва тела у природи теже равнотежном стању,

из хемије како сви елементи теже да буду стабилни, а из географије и биологије како сва материја, жива и нежива, кружи у природи и тиме одржава неки баланс. Некако је иронично да људи, чија се читава филозофија и наука базира на овом закону, баш овај закон не примењују на себи. Људи већ годинама узимају све од природе, отимају угаљ, земни гас, нафту, копају руде, секу шуме, истребљују на хиљаде врста животиња и биљака, а ништа не дају заузврат. Напротив, не само што ништа не дају заузврат, него и погоршавају ситуацију. Ослобађају штетне гасове, мешају отровне хемикалије и стварају нове елементе и супстанце које не би требало уопште да постоје. Загађују реке, мора, океане, ваздух, земљиште и читав свет.

Сигурно сте, из источних култура, чули за Јин и Јанг. Они представљају комплементарност наизглед супротних снага, међусобно повезаних и међусобно зависних у природном свету. Они су делови јединства које се такође повезује са концептом „дао“ и у том смислу се посматрају као комплементарне, а не супростављене снаге које ступају у интеракцију како би формирале динамичан систем у коме је целина важнија од окупљених делова. Све има и Јин и Јанг аспекте, а један од њих може се манифестовати више или мање у одређеном објекту, чак и када делује да је испољен само један аспект, он не може да постоји без другог – на пример, сенка не може да постоји без

баланс.

Међутим, људи су својом прекомерном потрошњом природних ресурса пореметили скалу и један елемент је дуже време на двладао другим. Сматрам да вирус короне представља покушај планете Земље да

природу врати у баланс, јер, иако људи у овом вирусу виде само опасност и смрт, природа види потпуну супротност. Због огромног утицаја на путовања и индустрију, вирус короне је индиректно смањио испуштање отровних и штетних гасова за четвртину, а тиме и загађеност ваздуха у скоро свим регијама света и тако допринео смањењу глобалног загревања. У приобалним насељима, квалитет воде у рекама, језерима и морима се огромно побољшао, тако да је вода доста бистрија и рибе и друге животиње које су некада живеле на тим просторима су се вратиле. Због свега овога тврдим да се свет није променио, већ да је остао исти, да све у њему константно кружи и да се све изједначава и да је ова избалансирана верзија света управо свет у коме желим да живим.

Вирус короне ће сигурно остати забележен у људској историји, али што је још важније, надам се да ће људи доста тога научити од њега и да ће променити своје начине живота и уверења, јер ако то не учине, планета Земља ће нас поново у блиској будућности подсетити да смо ми само њени гости, а не њени господари и да она може да опстане без нас, а ми без ње не.

Василије Шљивић IV₁

Варка човековог ока

ЕХО ПРИЧА

Ходаш уз обалу малог језера у твојој близини, тужан си, угледаш како неки тип лежи у близини и доручкује, увидео си да је то нека врста меса, твоја претпоставка да је у питању говедина. Како вода жубори, ти се приближаваш некој клупици. Седиш и убацујеш каменчиће у воду. Покушаваш да урадиш „жабицу“. То ти враћа осмех на лице. Тако уживаш и много размишљааш али те неко шушкање избацује из такта. Окрећеш се погледавши да ли је опасност у питању. Гледате се у очи. Он ти продира у душу. Ти видиш његов страх. Он размишља хоћеш ли га убити пре него ти приђе. Ти размишљааш зашто је дошао код тебе а не код оног типа од малопре. Он зна да ти ниси баш на најбољем месту тренутно, ти знаш да ни њему није најпријатније. Он ти прилази. Ти, који си заборавио на све што те мучило тог дана, на клупици налазиш застарелу кору од хлеба и писмо. На писму не баш читким словима пише: „Ако видите ово, нахраните мог Срлета, не знам да ли ћу га сутра посетити а наљутиће се на мене ако остане гладан.“ На самом дну писма записано је: „Чика Прле, 3. 5. 2020.“ Данас је 6. 5. 2020. Схваташ донекле шта се дешава, јелен по имену Срле је тик до тебе, по твојој процени има између шест до осам година због седе длаке. Имао је поломљене рогове, што ти говори да је некада у свом животу био у

опасности, оно што тада ниси знао је да јеленима рогови расту изнова сваке године, тако да си делимично био у праву. Само је мрдао ушима, већ је постао тужан зато што ти ниси чика Прле, али се трудио да те не повреди својим назовироговима, што значи да те не криви за изненадни нестанак његовог најбољег пријатеља. Знао си да би за њега била увреда да му даш овај већ убуђали хлеб, али си срећом имао код себе неки сендвич са саламом, слободније речено зидарски сендвич. Извадио си саламу и на његову страну клупе оставио крајику хлеба. Мало се нећкао, чак си приметно да му на једно око иде суза.

“Много информација одједном, зар не? Све то смо прочитали у пар реченица и сада нам је настала бујна слика у глави. Бар мени јесте. Да сумирамо утиске за сада. Наш протагониста је био тужан, што говори да му се нешто десило или није десило. У ранцу је имао само један зидарски сендвич, што говори да нема много пара. Сазнајемо заједно са протагонистом да се на овој локацији одвијало неко пријатељство из фантазије, укроћени и неукроћени, оставићу на вама да процените ко је ко. Да ли је све у реду? Заиста ми није битно, свакако настављамо даље са причом.”

Покушаваш да га не узнемириш, јер ипак је то дивља животиња тешка око 400 кила. То је скоро па шест пута више од тебе. Док тако седите, узимаш да поједеш оно мало саламе али Срле у моменту мења поглед са своје ужине на тебе, онако лицемерно. Схваташ шта то значи и остављаш саламу. Срле је појео своју ужину и док си трепнуо нестао је са лица места. Док си стигао да се окренеш, он је већ био на брду, и последњи пут тог дана сте ушли у двобој погледа. Осећаш се као да си прошао неку врсту теста, а он ти то потврђује. Ипак ти је улепшао дан. Како одлазиш са језера, распитујеш се о том чика Прлету. Онај тип који је лежао ти каже да је чика Прле пре пар дана преминуо у својој кућици и показује прстом северно. Како тамо упиреш поглед, угледаш дрвену колибу, налик на утопију од свега. Још мало се распиташ о том Прлету и сазнајеш да сте истог презимена.

Твог деду су звали Прле. Склапаш коцкице у глави. Није могуће, зар не? Да, није могуће, твој деда је увелико у твојем селу, и ужива у животу. Ипак је лепо понекад доживети неку коинциденцију у животу. Одлазиш са тим ликом до колибе. Зове се Стефан. Унутрашњост колибе је управо онако како си замишљао. На средини просторије се налазила велика пећ са трачком чађи, са стране озидана каменом. Лево од улаза се налазио грамофон и пар плоча. Волиш старију музику па те интересовало шта је овај тајанствени господин слушао. Плоче су црне са неком етикетом на средини, али пошто је грамофон био на некој врсти сточића, испод њега се налазила три омота. У питању су били Џими Хендрикс (Jimi Hendrix Experience, Electric Ladyland), Пинк Флојд (Pink Floyd, Wish you were here) и Дафт Пунк (Daft Punk, Discovery). Прле је имао укуса. Са десне стране је био брачни кревет и поред је била сталажа на којој је био један од оних Zipro упаљача и табакера томпуса са исцепаним омотом, где је фалио само један. Претпостављао си да је то оставио за сам крај. На зидовима су биле разне полице са неким старим књигама, наравно ништа ово не би значило да нема легендарног постера са хипи знаком за мир на ком пише: „Make love, not war“. Прле је био класичан хипи. Желиш да сазнаш више али немаш времена, већ пада мрак а ти се бусом враћаш кући. Овде си дошао само мало да се охладиш али си упао у један ванљудски однос између човека и животиње. Док седиш у бусу, од досаде бројиш седишта пошто си јуче поломио телефон. Можда је то био разлог твоје туге. Избројао си 35

седишта, релативно мали бус. Од тих 35 седишта, изузевши возача, била су заузета свега шест. Нека млада је села поред тебе, иако је имало 30 осталих места, то ти даје неку наду. Нека госпођа је села напред и запиткује возача неке теби небитне ствари. А вероватно и возачу.

Два мушкарца су села у последњи ред и пију из исте флаше. По њиховом изразу лица након што узму гутљај, заклучио си да је то нешто жестоко. А касније и осетио тај мирис алкохола. Свако ужива на свој начин. Бар си тако мислио. Неки тип у белом мантилу је седео негде на средини, то јест три реда испред тебе и упорно гледао у девојку која је села до тебе. То је правило све непријатним. Девојка се трудила да се не обазире на то, као да га познаје, и да би скренула поглед узела је читати књигу. Ваљда је у питању била књига „Корени“. Небитно. Улазиш у неку конверзацију са њом. Поменуо си овог сумњивог типа, и схватио да не треба да гураш нос на туђе место. Објаснила ти је да је то њен доктор и да је мало шокиран од сазнања које је добио данас. Ти ниси могао да ућутиш па си је питао какво сазнање је у питању. Мало је рећи да си био више шокиран од доктора. Девојка је рекла да је ХИВ позитивна. Није јој то пало тешко, деловала је храбро али су њене очи биле уплашене. А богами и твоје су. Остао си забезекнут. Објаснила је да нема трагове хива у својој крви што значи да је она не може пренети некоме. Поменула је и лекове које пије сваког дана. Било јој је олакшавајуће да коначно призна некоме коме то није била дужност. Ти си се заледио. Ниси хтео да повредиш њена осећања и да је правиш непријатном више него што је сада. Али си је опет гледао другачије. Пре пар тренутака гледао си је кроз другачије, иако се она ништа није променила. Реалност је чудо. Када си се одрмзнуо, генерално си био заинтересован за њу. Она је била кул.

Са главом на земљи, а не у облацима. Знала је како ћеш реаговати, и није хтела да те уплаши. Ушли сте у неку причу. Све је било супер. Ако се добро сећам, вашу расправу о најбољој тестенини је спречило повраћање једног од ове двојице у позадини. Ионако је станица била иза угла. Излазите насмејани и на растанку је пољубиш у образ, доказујући да је се не плашиш. Сав поносан што си доказао да можеш бити човек, схваташ да ниси узео њен број, и псујеш на

пешачком три улице даље. Било је девет увече. Мали град, нигде живе душе док чекаш на једном од пет семафора у граду. Погледаш узрујан преко пута. Хвата те блам. То је била она. Са осмехом на лицу попут хијене. Ишла је лево, док си ти ишао десно. Наравно, твоје лево. И упорно показивала на њен ранац. Требало ти је мало времена да схватиш. Глуп си. Ранац ти је био широм отворен. Ниси приметио да је убацила ону књигу што је читала. Док вадиш књигу из ранца да јој вратиш испада цедуљица на којој пише: „Тупсоне, немој толико да се стидиш, успут задржи књигу“. Одмах за тим је писао њен број телефона. Тада схватиш колико си стварно тупав. Не знаш јој ни име. Док си подигао главу, она је отишла. Попут Срлета. Улазиш у кућу.

Укључујеш телевизор. Гледаш неки документарцац и размишљаш уз сутлијаш који си направио. Онда си сконтао. Немаш телефон, будало. И тако док размишљаш почињеш да схваташ неке ствари. Свако своју битку води иза кулиса. Оно што ниси знао је да је доктор из аутобуса изгубио ћерку пре два дана, али је ипак отишао да ради. Осећао је тугу, а не сажаљење према девојци о којој толико мислиш. Она жена која је досађивала возачу је имала удес када је била мала и једина ствар која је смирује у вожњи је разговор са неким. Двојица у позадини су дошли са неког рођендана, а оно што нису смели да кажу јесте да су заправо геј пар. А ти ниси ни знао зашто си тужан. Следећег дана одлазиш поново на језеро. Овај пут си понео и јагоде и банане за твог пријатеља Срлета. Он је био тачан као сат. Овај пут је имао мање страха и није одмах побегао. Није те више гледао тужног, гледао те тако умишљеног, на неки начин поносан што идеш даље. А можда је то било само због твојих поклона њему. Ко зна. Опет си отишао да чекаш бус, само овог пута три сата раније. Било је више људи. Свако са својим биткама и проблемима. Неко се борио са сиромаштвом, неко са депресијом, неком једноставно дође да буде тужан, али ти то ниси могао да приметиш, зато што сви дижу фасаде лажи око себе, не би ли дозволили да

неко пригвири у њихову душу. Срећа те погледала. Опет си налетео на ону девојку. Процветао си. Опет сте ушли у разговор. Овог пута се ниси стидео, отпратио си је кући и освојио њено срце, све си то приписивао твој другару Срлету, кога вероватно није било брига шта ти је, једини који је одмах допрео до твоје душе и указао ти шта да урадиш, без иједне проговорене речи. Следећег дана сте девојка и ти отишли заједно код Срлета, а он је стицајем околности довео своју пратњу, коју сте касније назвали Мира. Били су леп пар, иако никада ниси видео други пар јелена осим њих, што импликује да ниси знао да ли је то тачно или не. Оно што је било битно код њих је то што нису осуђивали на први поглед, није их било брига за твоју девојку и њене проблеме, није их било брига за тебе, али су ипак били ту. Теби су много значили, јер си са њима причао све, и убрзо си схватио зашто је чика Прле баш овде седео сваког дана до краја свог живота.

„Фасцинантно, зар не? Доказ да човек никада не треба веровати само једном свом чулу, примарно својим очима. Иако је ово мало улустрованије у виду неке приче, поента остаје иста. Управо зато што већином верујемо само својим очима, већином и подижемо зидине око себе не бисмо ли избегли тај надљудски контакт где можемо бити оно што заправо јесмо. Обични људи. Пуни емоција. Пуни проблема. Када бих имао моћ да свим људима на свету без последица уништим чуло вида, одмах бих то учинио, јер би тек онда људи можда почели мало више размишљати најбитнијим чулом. Срцем.“

Филип Вукојичић IV₁

ЕХОВ УМЕТНИЧКИ КУТАК

АВЕТ

-Ко то куца у касне сате?

Та велика кошчата авет.

Небо постаје тамно.

Олуја се полако увлачи у крајеве.

Врана и пацов доносе болест.

Људи јецају над најмилијима.

Звери постају крволочније.

-Здраво! Добро нам дошла!

Уђи. Смести се.

Осећај се као код своје куће.

Одавно те није било.

Ужелели смо те се.

Смрт се наклони и уђе.

Миона Чолић II₁

СПАВАЈМО

Магла је дотакла врхове јелки.

А облаци прекрили Сунце.

Месец је легао да спава.

А звезде отишле да се напоје.

На Месечевом језеру.

Попише млеко и заспаше крај
Месеца.

Магла покрила четинаре.

И утонула у сан.

Сви су заспали.

Па хајмо и ми.

Туга је пернато створење.

Беше и оста тако.

Миона Чолић II₁

СОНДЕР

Како се зове
Дечак дуге косе
И дужег лица
Који гитару носи
Попут света
На раменима?

Зашто девојка
Бујне косе
Маршира према аутобусу
Тако љутито?

Шта садржи
Порука
Којој се смеши
Умирни студент
У библиотеци?

Ко живи у стану
На трећем спрату
Чији балкон личи
На комад кишне шуме?

Помирила сам се
Са тим
Да никада нећу знати

Али док год ходам
Овим тлом
Бићу задивљена
Простом чињеницом
Да постојимо.

Анђела Миљковић III₂

ПОЕНТА

ЗАСТАНИ И ОСЛУШНИ

Није у буђењу
 Већ у устајању
 У стезању песница
 И очима челика

Није у рату
 Већ у ономе
 Иза њега

У страху
 Од својим људи
 И животима
 Који пролазе
 Попут воде

Није у песми
 Већ у певању
 О слози
 Људских душа
 Које се уздижу заједно
 Са земље

Није сенка
 Оно што треба
 Да бацамо
 Већ светлост
 Која открива све

Када ћете
 То више
 Схватити?

Постоје тренуци када време стане, све године и сви моменти који су прошли нестали су, не размишљаш, само осећаш.

Као судар таласа, трилиони капљица једног припијају се другом и супротно. Застани и погледај те лепоте, страсти, искушења, енергије и осети срећу. Застани и ослушни. Тренутак када се мисли узрујају и полуде, као хиљаде пчела у једној кошници, сударајући и преплићући се једна преко друге, ударајући у рамове и унутрашњост своје куће, осећајући да имају снаге преврнути је и разнети. Ослушни лупање срца, које туче јако, као младо срце устрељене срне која се очајнички бори за још један зрак живота. Лупање толико гласно да га јасно можеш чути, као одјек ратних бубњева. Тренутак када ти се крв следи и прокључа у жилама истовремено. Тренутак у којем си као ратник остављен сам на бојном пољу, беспомоћан мрзнеш и хладноћа ти се полако увлачи у кости, а ти дрхтиш. Стресаш се и не знаш шта ћеш са собом. То је тренутак који ће бити у твом филму, будеш ли умирао и живот ти пролазио пред очима. Поле тога нема заустављања, нема назад. Срце опкољава и осваја ватра, као шуму окружену пожаром, коју све више и више захвата пламен. Тренутак који је натерао сломљеног на уздизање, човека од јаве да проживи сан, човека од науке да поверује у човека од вере, атеисту натерао да верује у Бога. Тренутак када је високо упро поглед ка звездама и захвалио се Богу. Застани и уживај док можеш. После је касно, не осећаш – само се сећаш. И коначно дочекаш моменат победе, моменат храбрости у којој је чак и мали дечак Давид имао шансе против Голијата. Доживиш непоновљиву ноћ из сна, за коју ниси сигуран да ли је се уопште и десила. Ослушни тај тренутак, осети га, проучи, пробај да га разумеш и схватиш лепоту коју скрива. Застани одлучно и пригрли га. Унеси живот у њега и успећеш да га видиш. Био сам већ ту, верујте ми, јасно сам га видео, стајао је преда мном.

Застани и ослушни тренутак, који се само једном у животу чује. Неописив је и неизбрисив. Хиљаде и хиљаде гоина не би било довољно да се опише тај кратки секунд вечности...

Иван Радмановић IV₁

Анђела Миљковић III₂

Зашто увек има оно „али“...

Знам да само од мене зависи какав ћу поглед имати на свет око себе: да ли ће све бити пријатно или ће све представљати проблем, али... Зашто увек има оно „али“?

Мало је ствари које ме могу узнемирити или изнервирати, али... Постоји једна ствар која увек поквари моје расположење. Ради се о ситници, безазленој речи, везнику. То су три слова која стоје после зареза и чекају да виде како се израз твог лица мења.

Знам колико ово сулудо звучи, али... Не могу да се отмам утиску да су она створена као хладно оружје којим се убија сва радост. Сва обећања почињу

величанственим, украшеним речима које остављају диван траг на путу до мог ума, али их једна ствар увек поквари. „Ићи ћемо у бисокоп, баш би ми било драго да погледамо тај филм заједно“, то су речи које чујем и већ замишљам велико биоскопско платно и мирис кокица које се топе, а онда чујем: „...али хајде да одемо другом приликом, јер сад баш...“ Ту већ престајем да слушам саговорника.

Заузета сам размишљањем о томе колико сам наивна заправо. Зашто сам дозволила овај ударац? Требало је да се на време припремим. Могућност да чујем то славно „али“ увек постоји. Обећавам себи да да нећу дозволити, али... Понови се. Увек. Увек са истим усхићењем почнем да кујем планове, да се припремам и већ сам спремна да полетим, али... Све је узалуд. Вртим се укруг. Схватам да је мој труд налик Сизифовом. Једно „али“ довољно је да ме врати у подножје брда. Моји напори су уништени тако брзо. Буним се против ове неправде. Не могу да поверујем да се то изнова дешава и увек сам на почетку. Говорим људима о овом бесмислу, а они ми одговарају: „...али то је живот“. Тешко ми је да поверујем да не могу да се изборим са једном једином речју. Не могу да верујем да она има такву рушилачку моћ. Због ње сам постала опрезна и у говору и у животу. Желим да је избегнем по сваку цену. Не могу

стално да чистим лом који она остави разбијајући ми жеље и надања.

Заиста сам пажљива, трудим се да обуздам своју радост, али... Она увек пронађе начин.

Свесна сам да ово није фер борба, али ја не одустајем. Одлучујем да свако „али“ дочекам са осмехом на лицу.

Мина Неранџић IV₂

Василије Шљивић IV₁

Иван Симоновић IV₂